

Ready to wear – inspirace dětskou módou

Eliška Zemanová

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Design oděvu

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Eliška Zemanová**
Osobní číslo: **K20187**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design oděvu**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Ready to Wear – Inspirace dětskou módou**

Zásady pro vypracování

1. Teoretická část:

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, obrazová příloha, vlastní závěry v minimálním textovém rozsahu 20-25 normostran. Práce je změřena na mapování dětské módy socialistického Československa až po současnost.

2. Praktická část:

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů v počtu 5-7 modelů. Praktická část vychází z nabytých poznatků z teoretické části, které se uplatní při tvorbě oděvní kolekce. Práce je doplněna o dokumentační fotografie z procesu tvorby, módní fotografie, popřípadě i krátké promo video. Rozsah práce: minimálně 40 normostran. Formát A4. Odevzdáno ve dvou stejnopisech v pevné vazbě (1 může být ve vazbě kroužkové). Součástí odevzdané písemné práce bude i elektronická verze bakalářské práce na Flash disku, který bude obsahovat taktéž samostatné fotografie v tiskové kvalitě z praktické části bakalářské práce. Formát pro bitmapové podklady: JPG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 DPI, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Eva UCHALOVÁ a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940-1970: zrcadlo doby*. 1. vyd. Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum ve spolupráci s nakladatelstvím Olympia, 2000. 125 s. ISBN 80-7033-017-1
- HLAVÁČKOVÁ, Konstantina. *Móda za železnou oponou: společnost, oděvy a lidé v Československu 1948-1989*. První vydání. Praha: Grada Publishing : Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, 2016. 287 stran. ISBN 978-80-247-5833-6
- PETROV, Michal. *Retro ČS. 2, Jak jsme si to (u)žili za reálného socialismu*. Vydání první. Brno: Jota, 2015. 283 stran. ISBN 978-80-7462-858-0
- SKARLANTOVÁ, Jana. *Od fíkového listu k džínům*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 228 s. ISBN 80-7169-785-0
- TURNER, Laura. CWB: UK Childrenswear Fashion. *CWB* [online]. Great Britain: CWB, 1999 [cit. 2022-10-25]. Dostupné z: <http://cwb-online.co/>

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Lenka Mičolová**
Ateliér Design oděvu

Datum zadání bakalářské práce: **1. listopadu 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

---

doc. MgA. Kristýna Petříčková, Ph.D.
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 1. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: .....

Jméno a příjmení studenta: .....
podpis studenta

ABSTRAKT

Abstrakt v českém jazyce

Bakalářská práce mapuje dětský oděv Československa v letech 1948 až 1989. Tehdejší stav dává do kontrastu s dnešními standardy.

V teoretické části jsou shromažďovány informace o dětském oděvu. Tyto poznatky vychází z jeho vizuální i praktické stránky a popisují dětský oděv v komplikovaných dobách socialismu až po současnost.

Získané vědomosti jsou v navazující praktické části využity pro tvorbu autorské oděvní kolekce. Cílem práce nebylo vytvořit kolekci dětských oděvů, ale pouze vycházet z jejich konstrukčních a vizuálních podnětů. Kolekce je ucelena pomocí autorských potisků, na kterých se z velké části podílely samy děti.

Klíčová slova: dětská móda, socialismus, komunismus, dětství, Československo

ABSTRACT

Abstract in English

This bachelor thesis examines children's clothing in Czechoslovakia between 1948 and 1989. It contrasts the former standards with today's norms.

In the theoretical part, information about children's clothing is collected. This knowledge is based on its visual and practical aspects and describes children's clothing in the complicated times of socialism up to the present.

The acquired knowledge is then used in the practical part to create an original fashion collection. The aim of the work was not to make a collection of children's clothing, but only to draw on its design and visual aspects. The collection is brought together using original prints, which were to a large extent created by children themselves.

Keywords: children's fashion, socialism, communism, childhood, Czechoslovakia

„Děti vidí magii, protože ji hledají.“

Christopher Moore

Děkuji MgA. Lence Mičolové za ochotu při vedení mé práce.

Děkuji své rodině za neochvějnou podporu a trpělivost a Vítkovi Vlčkovi, který při mně vždycky stál.

Děkuji také Anně Viktorinové za již dlouholetou spolupráci v podobě fotodokumentací, Petře Drbalové za pomoc při sběru podkladů pro tisk a Vladimíru Drbalovi za poskytnutí prostoru k nafocení modelů.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1 SVĚT DOSPĚLÝCH.....	10
1.1 RODINNÝ ŽIVOT V LETECH 1948–1989.....	10
1.2 CESTY ZA INSPIRACÍ	12
1.3 MATERIÁLNÍ NEDOSTATEK	17
2 DĚTSKÝ ŠATNÍK	21
2.1 KOJENECKÝ A BATOLECÍ ODĚV	22
2.2 DÍVČÍ A CHLAPECKÝ ODĚV	25
2.2.1 Svrchní oděvy.....	29
2.3 ODĚVY NA VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	32
3 DĚTSKÝ ODĚV 21. STOLETÍ	36
3.1 STANDARDY KVALITY MATERIÁLŮ	37
3.2 BEZPEČÍ NA PRVNÍM MÍSTĚ	39
3.3 ZDROJE INSPIRACÍ.....	40
II. PRAKTICKÁ ČÁST	44
4 KOLEKCE ZNOVU DĚTMI.....	45
4.1 MOODBOARD.....	45
4.2 DEZÉN, BARVY, MATERIÁL	47
4.3 TECHNICKÉ PARAMETRY JEDNOTLIVÝCH MODELŮ	48
III. PROJEKTOVÁ ČÁST.....	55
5 FOTODOKUMENTACE	56
ZÁVĚR.....	71
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	77
SEZNAM OBRÁZKŮ	78
SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ	80
SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

Bezstarostný svět plný dobrodružství a neřízené kreativity, to je dětství. Každý z nás byl dítětem, každý tedy tento svět navštívil. Přesto už si na něj málokdo vzpomene.

Hlavním cílem této bakalářské práce je připomenout onen barevný a dechberoucí svět dětských let. Práce se snaží navodit nostalgickou náladu co nejširšímu spektru současných věkových kategorií pomocí porovnávání dvou časových úseků v dějinách Československé republiky.

Teoretická část se skládá ze tří kapitol, z nichž první dvě mapují situaci na trhu s dětským oděvem v letech 1948–1989 na území Československa. Kapitoly čerpají informace převážně z dobových periodik a učebnic určených pro střední školy a odborná učiliště v textilním odvětví. Třetí kapitola teoretické části tyto poznatky dává do kontrastu s možnostmi a přístupem k dětské módě v současnosti. K získání podkladů k tomuto tématu sloužily především internetové zdroje, a to jak periodika, tak autentické blogy.

Během práce na teoretické části bylo nashromážděno velké množství obrazového materiálu, který posléze položil základ části praktické. Ta je vystavěna jak z konstrukčních, tak z vizuálních prvků odpozorovaných z dětských oděvů. Cílem práce ovšem nebylo pouze modifikovat dětský oděv, nýbrž přenést jeho rysy na oděvy v klasické velikosti. Výsledkem se tedy stala kolekce domácích oděvů pro dospělé jedince. Nostalgický nádech kolekci dodávají vzory autorského potisku, seskládané z mnoha dětských kreseb a tisků.

Bakalářská práce vznikla za účelem přivést dospělého člověka ke vzpomínkám na vlastní dětství. Prostřednictvím těchto vzpomínek mu pak umožnit najít dávno zapomenutou perspektivu pohledu na život. Mimo to si také klade otázku, zda je možná přimět člověka k úsměvu pomocí oděvu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SVĚT DOSPĚLÝCH

*„Dospělý je jako ty,
má jen větší trampoty.
Je vyššího věku,
a má delší deku
Pod ní sčítá potají,
jak mu léta prchají. „¹*

Dítě by mělo mít vždy nejvyšší prioritu. V případě odívání to ale bylo přesně opačně. Děti chodily v oblečení přešitém ze starých obnošených šatů svých rodičů.² Tento fakt se týká zejména období protektorátu, jeho význam se však nezměnil ani v letech po druhé světové válce. Jak by také mohl? „*Propagandistický škodoväcký nápis „Plníme plán 1950“ dává tušit, že jsme se ocitli v Československu, které ještě nedalo sbohem přidělovému systému. Trval až do triapadesátého a vztahoval se nejen na jídlo, ale i na textil a boty.*“³ Nastala těžká doba nejen pro dospělé. Jelikož se děti bez přestání učí, velice pozorně sledují a analyzují vše ve svém okolí. Jako houby nasávají jakoukoli maličkost. Učí se zejména nápodobou dospělých žijících v jejich blízkosti.⁴ A také je bezprostředně interpretují. Těžkost doby jednoduše přenesly i na svá bedra.

1.1 Rodinný život v letech 1948–1989

„Děti mají tu nevýhodu, že musejí volný čas trávit ve světě, který pro ně vytvořili dospělí.“⁵

Druhá světová válka změnila koloběh celého světa. Znovu se probouzející společenská, sociální a ekonomická sféra mohla vycházet jedinečně z válečných zkušeností plných utrpení nebo z předválečné hospodářské krize. V Československu se do těchto traumat zapojila i mnichovská dohoda. Všechny tyto okolnosti určily cestu budoucího vývoje.⁶ V čase, kdy země západní Evropy ukončily hospodářskou obnovu a začaly vzkvétat, země ovlivněné Sovětským svazem byly zavalovány stále většími problémy. Hospodářský rozkvět neustále narážel na překážky ze strany politiky.⁷ Zásadním zlomem se stal rok 1948. Únorem tohoto roku KSČ získala politickou nadvládu na následujících 41 let. Od únorových událostí byl stále udržován politický režim, který se přímo

¹ SVĚŘÁK, Zdeněk. *Dělání, všechny smutky zahání*, s. 61.

² BURIANOVÁ, Miroslava. *Móda v ulicích protektorátu*, s. 110.

³ PETROV, Michal. *Retro ČS 2*, s. 11.

⁴ GUEGUEN, Catherine. *Cesta ke šťastnému dětství*, s. 42.

⁵ PETROV, Michal. *Retro ČS 3*, s. 24.

⁶ KALINOVÁ, Lenka. *Společenské proměny v čase socialistického experimentu*, s. 25.

⁷ KALINOVÁ, Lenka. *Společenské proměny v čase socialistického experimentu*, s. 123.

odrážel v životech všech občanů Československa.⁸ Již v roce 1949 začala čtyřletá likvidace soukromých živností. Tak komunistická strana Československa zcela vyhladila soukromé podnikání a převzala veškerou kontrolu nad výrobou a službami.⁹ Jak kvalita služeb, tak kvalita výrobků se tímto krokem rapidně snížila. Lidé museli být zaměstnáváni ve velkých znárodněných podnicích často bez ohledu na své profese. Pod taktovkou ideologie ducha se v podstatě ze všech žen v domácnosti staly ženy zaměstnané. „Žena zaměstnaná stává se novou ženou, novým společenským typem ženy, která miluje svou rodinu, děti, práci, vlast a spravedlnost.“¹⁰ Tuto větu nalezneme v časopise *Žena a móda* z roku 1951. Kdo se ale postará o domácnost a hlavně děti? Ke všemu ještě tehdejší rádci v módních časopisech vybízí ženy k šetrné starostlivosti o odívání své rodiny, a to pomocí přešívání, pletení, háčkování a jiných rukodělných technik. Šlo o opravdu zapeklitou otázku, jak tyto všechny požadavky na ženy skloubit. Ale stát se k tomuto problému postavil s budovatelským duchem a sám sebe považoval za odpovědného za převzetí starostlivosti o domácnosti a děti. Začal se zařizováním jeslí, týdenních jeslí, školek a školních družin. Úklid svěřil do péče Osvobozené domácnosti.¹¹ Komunální podniky Osvobozená domácnost byly budovány za účelem přebírat veškeré povinnosti v domácnosti, které ženu zatěžují, překáží, a znemožňují tak její zapojení do pracovního procesu nebo kulturního a veřejného života. Pracující žena se tak na Osvobozenou domácnost mohla obrátit s pomocí týkající se praní, čištění, žehlení prádla, ale i jeho oprav či barvení. Na těchto pracovištích si ženy nechávaly opravovat i punčochové zboží. Služba nebyla zaměřena jen na textilní práce, ale nabízela i generální a pravidelné úklidy bytů.¹²

⁸ ZOUNEK, Jiří, Michal ŠIMÁNEŠ a Dana KNOTOVÁ. *Normální život v nenormální době*, s. 64.

⁹ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 35.

¹⁰ SOUKOPOVÁ, M. Úklid v domácnosti u zaměstnané ženy, s. 22.

¹¹ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 99.

¹² *Zprávy Studijního a zkušebního ústavu Čs. svazu žen*. Dostupné z:

<https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:7ac57230-bb0a-11e1-ec-889c-5ef3fc9bb22f>, s. 140.

Obr. 1 Procházka v jeslích

Obr. 2 Odpolední klid v mateřské škole

1.2 Cesty za inspirací

Kdo sdělí obyvatelům Československa, jaká barevnost bude stěžejní pro nastávající půlrok, když výkladní skříně obchodních domů na tento úkol nemají dostatek materiálu? Ženy se opět dostaly do situace, kdy bylo jejich povinností šatit rodinu pomocí vlastních schopností. To ovšem neznamená, že by se staly netečné ke snaze ukázat sebe i svoji rodinu v tom nejlepším světle. Zabýváme-li se

inspirací pro oděvy nejmenších, musíme vycházet z inspiračních zdrojů dospělých. A hlavním médiem pro módní inspirace byl v této době časopis. Jelikož i móda se stala politickou záležitostí, jednotlivé politické strany začaly vydávat své ženské módní listy. Například časopis Naše žena a svět kolem ní, módní a praktický rádce, vydávaný ústředním výborem KSČ.¹³

Obr. 3 Titulní strana časopisu Naše žena a svět kolem ní z roku 1947

Měsíčník Žena a móda, vycházející od ledna 1949, vydávaný spolehlivým komunistickým orgánem Československým svazem žen, se stal nejtěžejnějším pro módu 70. let. Samozřejmě také sloužil jako ideologický nástroj moci. Od roku 1959 nad ním zřídil odbornou organizaci nově založený Ústav bytové a oděvní kultury.¹⁴ Takzvaný ÚBOK také sám vydával jednou do roka časopis Móda, studii o průmyslovém navrhování v oblasti oděvní kultury. Z vydání podzim–zima 1987/1988 se dozvídáme o aktuálních tendencích v dětském odívání.¹⁵ Na Slovensku vycházela obdoba Ženy a módy, časopis s názvem Móda a také časopis Eva, zabývající se pěstováním krásy moderní ženy, vydávaný Ministerstvem vnitra SSR.¹⁶

¹³ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 23.

¹⁴ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. *70 "Kytky v popelnici": "Flowers in the dustbin"*, s. 58.

¹⁵ *Móda*. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:61474bb0-1402-11e4-8e0d-005056827e51>, s. 82.

¹⁶ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. *70 Kytky v popelnici: "Flowers in the dustbin"*, s. 59.

Obr. 4 Titulní strana časopisu Žena a móda z roku 1974

Fakt, že se stát začal zajímat o odívání, byl více než pozitivní. Problém však tkvěl v jeho důrazu na praktičnost a účelnost. Není méně přitažlivé věci pro dětské oko než prakticky vyhlížející oděv. Například kalhoty z hrubé prací tkaniny univerzálního střihu, které vydrží více jak dvě sezóny, a proto jsou postupně součástí šatníků všech sourozenců. V ten moment získali výhodu jedináčci a děti prvorozené, kteří nemuseli nic dědit. Na druhém stupni bylo pak zcela zřetelné, koho ještě oblékají rodiče a které dítě si už koriguje vlastní vizáž samo.¹⁷

Nespokojenost školáků byla tím nejmenším problémem. Lidé totalitního režimu se museli potýkat se stálým nedostatkem spotřebního zboží. „*Móda byla oblast, kde člověk nejspíš ze všeho nejdřív zjistil, že to ve vztahu mezi nabídkou a poptávkou hodně skřípe.*“ Počátkem osmdesátých let se dokonce o problému s výrobou a poptávkou textilu diskutovalo na půdě parlamentu.¹⁸ V časopise Ústředí lidové a umělecké výroby v článku od A. Bravermana, *Móda, jak ji vidí ekonom*, čteme o nešvaru společnosti často střídat módu. Stěžuje si zde na marnivost, konkrétně na nedostatečné používání oděvů. Čím častěji se střídá móda, tím menší a menší je využití oděvů. Pan Braverman varovně upozorňuje na stav, kdy se bude většina společnosti oblékat jen moderně. V tento moment nebude žádný průmysl schopný uspokojit požadavky komunistické společnosti. V neposlední řadě tento jev označuje jako plýtvání prací.¹⁹ Otázka dobře zásobených obchodů tehdy byla noční můrou ekonomů plánovaného hospodářství. Hojnost v obchodech jako u kapitalistických nepřátel

¹⁷ PETROV, Michal. *Retro ČS 2*, s. 41.

¹⁸ PETROV, Michal. *Retro ČS 2*, s. 41.

¹⁹ *Tvar*. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:b1480820-4781-11e6-ad5e-5ef3fc9bb22f>, s. 3.

a fungující tržní systém byl pro občany Československa stále jenom snem.²⁰ Stát se však opravdu snažil zlepšit svým občanům životní úroveň a dotoval služby jako čistírny oděvů, opravy obuvi, prádelny a další. Začal dotovat také dovážené zahraniční produkty. Ani finanční pomoc od státu však nesnížila jejich pro tehdejší občany astronomické částky.²¹

Od otevření hranic zahraničním produktům to byl jen krůček k založení Tuzexu. První obchod s názvem Tuzex se sídlem v Praze byl zřízen, na popud vyhlášky ministra zahraničního obchodu, 27. června 1957. Podnik měl povoleno v určitém množství provozovat vnitrostátní a zahraniční prodej všeho druhu, ovšem za cizí měny.²²

Obr. 5 Fronta před výlohami Tuzexu

V ohraničeném světě socialismu se k cizí měně dostal jen málokdo. Nebyl-li v rodině příbuzný za hranicemi, tak jediná možnost, jak získat vzácné tuzexové zboží, byly bony. Speciální poukázky peněžní hodnoty, nahrazující výše zmíněné cizí měny.²³ Další možností, jak získat část západního sortimentu, bylo vycestovat za hranice. Jednalo se o nelegální praktiku, ale pro občany žijící nedaleko hranic s Německou demokratickou republikou se tato nákupní turistika stala velice populární.²⁴ Převážené zboží muselo být na hranicích dobře ukryto a záleželo na benevolenci celníka, zda nechá vaše zboží překročit hranice. Asi nejjednodušší způsob, jak si přes hranice převézt co největší množství západní módy, představoval časopis Burda. Německý módní časopis, známý pro svoji obsáhlou stříhovou přílohu. Právě jemu vděčíme za demokratický nádech našich

²⁰ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. 70 "Kytky v popelnici": "Flowers in the dustbin", s. 66.

²¹ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. 70 "Kytky v popelnici": "Flowers in the dustbin", s. 28.

²² HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. 70 "Kytky v popelnici": "Flowers in the dustbin", s. 92.

²³ PŮLPÁN, Karel, Tomáš GRULICH a Václav BUDINSKÝ. *Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů*, s. 40.

²⁴ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. 70 "Kytky v popelnici": "Flowers in the dustbin", s. 28.

tehdejších šatníků. Díky své popularitě se Burda stala prvním západním časopisem přeloženým do ruštiny.²⁵

Obr. 6 Titulní strana časopisu u Burda moden z roku 1969

Móda ze západu byla mnohém vkusnější než móda pod taktovkou komunistů. Důvodem bylo nové socialistické myšlení, které se nevyhnulo ani oděvnímu průmyslu. Móda i styl oblékání se musely naprosto diferencovat od předválečných oděvních zásad, a především od módy kapitalistického světa. Nový socialistický svět potřeboval vlastní dělnickou módu. Oděv pro svého pracujícího člověka, zcela odlišného od člověka žijícího v západní společnosti.²⁶ I přes snahy naprosto se stranit západního bloku bylo nakonec nutné do diskusí o podobě nového oděvu zapojit informace o módě světové. Sice se přiznávalo, že světová móda je přece jen stěžejní pro určení siluety, délky sukně, posazení ramen a podobně, přesto byla zavalena silnou vlnou kritiky. Hlavním bodem kritiky bylo vytváření oděvů bez důrazu na jeho praktický účel.²⁷ Takto zněla ideologie, ale móda jí jen těžko podléhala. Lidé chtějí chodit pěkně oblékáni bez ohledu na účelnost či politiku. Nevkusnost a nedostatek socialistického módního oblečení se ženy snažily napravovat u domácích švadlen. Jejich služby častokrát bývaly levnější a kvalitnější než v zakázkových krejčovstvích. Dokonce ochotně přešívaly starší kusy oděvů.

V případě dětských oděvů nejlépe posloužily kurzy šití. Organizovaly je kulturní domy nebo Odbory revolučního hnutí přímo v zaměstnáních. Ženy se zde učily šít pod dohledem odborníků

²⁵ *Reflex*. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:69853d00-30a8-11ea-a14e-5ef3fc9bb22f>, s. 70.

²⁶ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina. *Móda za železnou oponou*, s. 24.

²⁷ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 37.

v oboru.²⁸ K válečným šicím a přešívacím příručkám tak časem začalo přibývat čím dál větší množství střihových příloh časopisů, ba i celé střihové sborníky. V knize Šijeme pro celou rodinu popisují, jak má správně hospodařící maminka udržovat přehled o stavu jednotlivých částí oděvů členů své rodiny. Také zde vyzdvihují možnost zhotovovat dětské oděvy svépomocí, jelikož dětský oděv v dobré kvalitě je stále drahý. Pro jeho malou velikost se však dá jednoduše vytvořit ze zbylých kusů materiálů či různě posešívát a také se na něj lehce využijí látky z obnošených oděvů.²⁹

Obr. 7 Titulní strana střihové přílohy časopisu Žena a móda

1.3 Materiální nedostatek

Hlavním parametrem v oblékání nejmenších i starších dětí je vhodný výběr materiálu. Československo bývalo státem s velmi vysokou úrovní textilní výroby. Sídlilo zde velké množství textilních továren. „30. léta znamenala staletý vývoj českého odívání – byl vybudován a pevně zakotven celý systém módní produkce od špičkových luxusních modelových domů až po masu domácích krejčích a švadlen a úspěšnou průmyslovou konfekci.“³⁰ S novou ideologií ale přišlo v roce 1949 postupné znárodnění. Tento krok naprosto ohrozil základy veškerého textilního průmyslu. Likvidace prosperujících živností rozbila dosavadní prosperující síť služeb. Ta zde vznikala po desetiletí, založená na základech přirozených potřeb. To způsobilo okamžité

²⁸ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 53.

²⁹ *Šijeme pro celou rodinu*. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:3875e93e-64dd-4f32-aac2-e17ead233857>, s. 1.

³⁰ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 9.

hospodářské potíže. Stát se tyto nemalé problémy snažil eliminovat vybudováním nové výrobní struktury. Umělá síť služeb ale nefungovala.³¹ Hlavním problémem se stala rapidně prodloužená doba cyklu výroby, to znamená čas od dokončení návrhu po naskladnění v obchodě.³² Zásadní nedostatek tak pocítily obchody s konfekcí, ale i galanterie s metráží. Výrobní doba bývala tak dlouhá, že docházelo k situacím, kdy nově vystavený sortiment už vycházel z módy. Další ze špatných rozhodnutí ze strany vedení státu bylo zapojit do textilní výroby širokou veřejnost skrze komisi Československého svazu žen, která nabádala samotné spotřebitele k aktivní spolupráci na tvorbě oděvu. Tímto způsobem komise sice získávala informace o požadavcích na textilní a oděvní trh³³, ale také ztrácela profesionální úroveň konečných produktů.

Sortiment dětského oděvu přesto nejvíce trpěl pouhým nedostatkem. Rodiny s dětmi neměly ani pomyšlení na hledání aktuálních trendů. Své úsilí věnovali shánění základních potřeb pro své potomky, v ideálním případě se podařilo něco podědit, v ostatních případech musela matka usednout za šicí stroj nebo oprášit pletářské jehlice.

Obr. 8 Strana ze stříhové přílohy Dětská móda z roku 1948

I když se v mnoha časopisových příručkách z té doby dočteme o doporučení využívat na dětské oděvy starších sepraných látek a naše republika ztrácela svůj podíl na světovém textilním trhu,

³¹ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 35.

³² HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 52.

³³ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 50.

přesto bylo z čeho šít. Ženy, které se řídily navrženými materiály k jednotlivým dětským modelům, mnohdy sáhly konkrétně po některé z níže uvedených textilií.

Na novorozenecké plenky a košilky byla ideální takzvaná Tetra osuška. Ušitá z látky Tetra, jinak řečeno plenkoviny. Takto pojmenovaná tkanina se zhotovovala v klasické dutinné vazbě. Při jejím tkaní docházelo po osnově a útku k pravidelnému propojování a tím vznikal charakteristický čtvercový nebo obdélníkový vzor.³⁴ Velmi praktický a pro dítě příjemný materiál na košilky byl trikotin. Pletenina, kdysi zhotovovaná z pravého nebo syntetického hedvábí.³⁵ Tradiční tkaninou na batolecí oděvy pak bylo plátno.

Popelín, jiným názvem batist, v jemném zpracování bylo možné také zařadit mezi materiály vhodné pro děti batolecího věku. Jedná se o bavlněnou tkaninu s charakteristicky rypsovým vzhledem, který vzniká tak, že osnova je dvakrát hustší než útek.

Dalším materiálem vhodným pro dětské oděvy byl krep. Utkaný z bavlny nebo hedvábí v plátňové vazbě. Hlavním znakem krepu je zvrásněný povrch v úzkých proužcích. Zvrásněný efekt snižuje mačkavost, proto je jeho údržba snadnější než u běžného plátna. Krepy byly k dostání jak jednobarevné, tak potištěné.³⁶

Pro zimní období byly vhodnější hrubší materiály. Například flanel, měkká oboustranně počesaná tkanina, tkaná plátňovou nebo keprovou vazbou. Teplejší vlněné flanely měly osnovu z vlny mykané nebo česané, útek z vlny mykané. K počesaným tkaninám řadíme i barchet. Hrubší bavlněná tkanina keprové vazby, na rubu počesaná.³⁷ Dalším, ideálním a velice oblíbeným materiálem do zimního počasí byl manšestr. Bavlněný samet s podélným žebrováním se základní keprovou nebo plátňovou vazbou. Lehčí, často potiskovaná, verze sametu se nazývala prací samet.

Pepito, tkanina s drobným károváním ve dvou odstínech barvy, nejčastěji černé s bílou, se tkalo z hedvábí, bavlny nebo vlny. Šlo tedy o celoroční materiál, záleželo jen na surovině použitých vláken. Pepito byl materiál s vazbou plátňovou nebo čtyřvaznou oboulícni keprovou. I samotný kepr, jakožto tkanina primárně pro pracovní oděvy, našla využití v dětské módě. Chlapecké kabátky mohly být zhotovovány z bavlněné tkaniny keprové vazby. Barvy kepru dostupné na československém trhu byla bílá, modrošedá, šedozelená, tmavočervená a černá. I dívčí šaty mohly

³⁴ KOLÁŘ, Jan a Josef NAVRÁTIL. *Textilní zbožíznalství*, s. 219.

³⁵ TRACHTOVÁ, Marie. *Domácí hospodářství*, s. 354.

³⁶ KRŮTOVÁ, Božena a Marie KŮHNOVÁ. *Odívání*, s. 373–377.

³⁷ KRŮTOVÁ, Božena a Marie KŮHNOVÁ. *Odívání*, s. 373–377.

být střiženy z husté bavlněné tkaniny. Nazývala se kreton a vazba tkaní byla plátnová. Kretony se obvykle potiskovaly většími pestrými vzory.³⁸

---

³⁸ KRŮTOVÁ, Božena a Marie KÜHNOVÁ. *Odíván*, s. 373–377.

2 DĚTSKÝ ŠATNÍK

Pokud si žena netroufla na zhotovení oděvu pro sebe sama, toho pro dítě se bát nemusela. Dětské tělo je rovné, minimalizují se na něm jakékoliv složité křivky a z toho důvodu se žádná žena nemusela obávat špatně odšitých výběrů. Hlavní požadavky byly kladeny na vlastnosti materiálů. Především na snadnou údržbu, stálobarevnost, pevnost a příjemný omak. Další dobrou radou bylo přinechat dílu větší švové záložky, protože děti rostou rychle, nejúspornější je tedy oděv párkrát popustit, než se úplně vyřadí.³⁹ Dětský šatník je potřeba měnit podobnou rychlostí, jakou rostou děti. A to nejen po stránce velikostní, ale i účelové.

Obr. 9 Reklama ze stříhové přílohy Šijeme pro celou rodinu z roku 1950

V učebnicích tehdejších odborných učilišť nalezneme základní rozdělení dětských oděvů podle věkových kategorií. Oděv kojenecký byl určen nejmladším dětem do jednoho roku. V jednom roce nastupoval oděv batolecí, do kterého se oblékaly děti od jednoho do dvou až tří let. Oděv pro dvou až šestileté děti nesl souhrnný název dětský oděv. Dosažením předškolního věku došlo k rozdělení podle pohlaví. Dívčím a chlapeckým oděvem bylo označováno oblečení pro děti předškolního až staršího školního věku. Poslední kategorií byl dorostenecký oděv pro děvčata a chlapce od čtrnáctého po šestnáctý rok života. V případě chlapeckého dorosteneckého oděvu se také dalo

³⁹ VONDRÁKOVÁ-TICHÁ, M. *Šijeme přešíváme zašíváme*, s. 70.

mluvit o oděvu jinošském.⁴⁰ V následující části této kapitoly se budeme některým těmto věkovým skupinám věnovat podrobněji.

2.1 Kojenecký a batolecí oděv

„Každá maminka má ráda hezké věci pro své děťátko. Hledte však přesto na dostatečné množství, účelnost a hodnotu. V suchých plenkách ze speciální látky bude vaše děťátko i pod flanelovou přikrývkou šťastnější a zdravější než v mokřích z tvrdší látky pod přepychovou pokrývkou. A sebeluxusnější kočárek je nezdravý, má-li v něm dítě ležet ve dne v noci.“⁴¹ S touto radou přichází příloha časopisu Žena a móda v roce 1950. Podrobně se zabývá jednotlivými kusy oděvů batolecího šatníku. Obecně autoři doporučují novorozenecké oblečky šít ze starších sepraných bavlněných materiálů kvůli jejich měkkosti, pro určité více namáhané části navrhuji využít i nepromokavých látek.

Obr. 10 Výbava pro novorozené dítě z roku 1950

Zavinutí do povijanu se stalo již zastaralou technikou. Ne všechny matky byly přesvědčeny o nutnosti novorozeně pevně stáhnout s vyrovnanými končetinami do měkké objemné peřinky.⁴² Ve druhé polovině 20. století se přiklánělo k myšlence volnějšího zavinutí. Především bylo ubráno na množství krajek pod hlavou dítěte. Zhotovovaly se takzvané zavinovačky, které byly považovány za

⁴⁰ SLEPÁNEK, Josef. *Oděvní názvosloví*, s. 85.

⁴¹ *Oblékáme batolátko od narození do dvou let*. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>, s. 38.

⁴² BRDLÍK, Jirí. *Dítě kojenecké*, s. 13.

mnohem hygieničtější a vzdušnější. Tím se vyvarovalo nežádoucím opruzeninám. Oblíbené byly dva druhy zavinovaček. Klasický čtvercový a složitější „americký“. Ten měl tvar kříže a vkládala se do něj prošívaná vložka. Hlavní důraz se kladl na rovný tvrdší podklad pod dítětem, pro jeho rovnou páteř.⁴³

Batolata ve věku od jednoho do tří let bylo zvykem ukládat ke spánku ve spacím pytlí. Jednalo se v podstatě o dětskou, v dolním kraji uzavřenou noční košilku. Dolní část pytle byla protažena pro volnost dolních končetin. Zapínání bylo umístěno ve středu předního dílu. Knoflíky a dírky se táhly v celé délce. Průkrčník býval zpravidla zakončen límcem a dlouhé rukávy manžetou. Také se zde často uplatňovalo řasení vložené do sedla.⁴⁴

Obr. 11 Návkresy spacích pytlů

Přes den se děti oblékaly do košilek. Ideálním materiálem k jejich výrobě byla látka Tetra, jemný batist nebo již zmíněné starší oprané plátno. Zapínaly se na zavazování. Umístěním šňorování se od sebe jednotlivé typy košilek odlišovaly. Klasická košilka se zavazovala středem zadního dílu a například takzvaná zdravotní košilka měla přední i zadní díl v celku a zavazování přesunuto na rameno. Na nejnovější úsporný typ košilky se doporučovalo využít materiálu ze staršího trikotinu. Tento typ se odlišoval praktickým zavazováním v předním díle. Předešlo se tak problémům

⁴³ *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.* Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>.

⁴⁴ KOLEŠKOVÁ, Jaroslava. *Konstrukce střihů.*

způsobeným staršími košilkami, kdy měl kojenec záda úplně odhalená nebo otačená od přeloženého materiálu.⁴⁵

Obr. 12 Nové typy košilek

Následující nezbytnou součástí batolecího šatníku byly plenkové spodky. Nasazovaly se dítěti v době, kdy už jej nebylo třeba tolik zavinovat. Vhodným materiálem byla nepromokavá tkanina nebo silnější plátno. Zapínání měly vždy na předním díle, což umožňovalo snadnou a rychlou výměnu vložené látkové pleny. Pasový kraj býval ukončen vsazeným průvlekm s protaženou pruženkou nebo se k nim přišivaly šle na knoflíčky.⁴⁶

Souběžně s šitím patřily k velmi oblíbeným technikám pro zhotovování batolecích oblečků pletení a háčkování. I to bylo součástí snad každé šicí příručky. A v dětském šatníku našly nejedno místo. Jako velmi praktická technika se pletení a háčkování uplatnilo při výrobě bačkůrek a čepiček. Ale ani pletených kabátků a celých souprav včetně kalhotek nebylo málo. Nejčastěji se pracovalo s měkkou prádlovou vlnou.⁴⁷

⁴⁵ *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.* Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>.

⁴⁶ *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.* Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>.

⁴⁷ *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.* Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>.

Obr. 13 Fotografie dětí z roku 1975

2.2 Dívčí a chlapecký oděv

U dětí, které se již vyhouply z batolecího věku, jsou požadavky na materiál a střih mnohem náročnější. Více než žádoucí bylo dodržovat správné proporce. Máloco vypadá hůř než příliš dlouhé nohavice nebo nadměrně veliký kabátek, a to ani když tak bylo učiněno s ohledem na rychlý růst dítěte.⁴⁸ Použitá látka měla být především praktická a vysoce odolná vůči dětskému nešetrnému zacházení a povětrnostním podmínkám.⁴⁹ Nástupem do mateřské školy se matkám údržba dětských šatů ještě ztížila.

Velmi praktickou roli v tuto chvíli hrály dětské zástěrky a pracovní pláštíky. Jednalo se o praktické oblečení určené na denní nošení, často zhotovované z pracích látek. Jejich hlavním smyslem bylo chránit šaty před ušpiněním. Oděv nesměl dítě nikde tísnit, aby mělo volnost pohybu při hrách. Pro snadné oblékání a svlékání byly pracovní pláštíky opatřeny buď zapínáním v celé délce předního dílu, nebo přeložením jednoho dílu přes druhý. Pláštíky i zástěrky bývaly lemovány lemovkou, která tvořila zároveň i prvek ozdobný.⁵⁰

⁴⁸ MICHAL, Vojtěch. *Dětská móda*, s. 3.

⁴⁹ BURIANOVÁ, Miroslava. *Móda v ulicích protektorátu*, s. 110.

⁵⁰ *Oblékáme batolátko od narození do dvou let*. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>.

Obr. 14 Zástěrky ze stříhové přílohy Dětská móda z roku 1948

Ani dětský oděv nevzniká separátně od módních tendencí. Ústav bytové a oděvní kultury, který od roku 1969 sepisuje módní trendy Československa, neopomněl zahrnout každého půl roku do svého sborníku i dětskou módu. V osmdesátých letech navrhuje u oděvů, které nepodléhají tak častým změnám jako oděvy dospělých, používání stejných odstínů z barevnice jak pánské, tak dámské. Od odstínů světlých a jasných po odstíny syté až neutrální, pro chlapce i pro dívky. Volbu vhodného odstínu poté určuje stáří dítěte a druh oděvu. ÚBOK ještě dodává, že jednotlivé díly, ze kterých se dětský oděv povětšinou skládá, musí být vhodně kombinovatelné jak po stránce funkčnosti, tak i barevnosti.⁵¹ Dbalo se i na vhodnou velikost vzoru v poměru k velikosti postavy dítěte. Střih neměl slepě kopírovat střih oděvu dospělého, ale měl dítěti zachovat osobnost. Důležité bylo, aby vždy odpovídal stáří dítěte.⁵²

⁵¹ *Móda*. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:61474bb0-1402-11e4-8e0d-005056827e51>, s. 82.

⁵² MICHAL, Vojtěch. *Dětská móda*, s. 3.

Obr. 15 Kolekce podzim–zima 1988 od ÚBOK Obr. 16 Oděvy navržené ÚBOK pro jaro–léto 1988

Zejména do jeslí či do školky je potřeba dítěti obléct oděv, který mu nebude nijak padat, ale zároveň jej nesmí nikde tísnit. Skvělým řešením byly kalhoty a sukně opatřené náprsníkem. Pod ně se oblékaly trička, košile, popřípadě svetříky. Velmi důležitým prvkem byly velké kapsy pro všechny dětské poklady. Náprsník se vsazoval do spodního dílu. Zapínání se tak přesunulo do bočního švu. U kalhot bylo možné vypracovat v předním díle falešné zapínání. Takto řešené kalhoty a sukně se šily jak z tenkých, tak i hrubých látek, vzorovaných i bez vzoru.⁵³

Malá děvčata bývají často širší v pase než v ramenou. Z toho důvodu se jim běžně zhotovovaly šaty bez vyznačeného pasu. Zvyklostí bylo pracovat s různými typy sedel do kterých se vkládala sukně. Sukně mohla být skládaná, řasená nebo zvrapovaná. Letní modely mívaly rukávy balónovité, zimní šaty bývaly doplněny dlouhými rukávy ukončenými manžetou. Starším slečnám (od šesti let) se doporučovalo přepásat šaty v pase. Dalším velmi praktickým oděvním prvkem pro dívky školou povinné se stala sukně do pasu, do níž se vkládaly halenky nebo svetříky z materiálů odpovídajících dané roční době. Nejvhodnějšími typy materiálů pro tyto oděvy v letních dnech byly různě potištěné kretony, delény, krepky nebo plátno. Zimní verze se zhotovovaly z měkkých flanelů, barchetů a jemných vlněných látek.⁵⁴ Kromě separátních sukní se doporučovalo vybavit školačkám šatník

⁵³ HEINE, Gundi a Jutta BARTHEL. *Móda pro nejmenší*, s. 99.

⁵⁴ VONDRÁKOVÁ-TICHÁ, M. *Šijeme přešíváme zašíváme*, s. 72.

i šatovými sukněmi a dvojdílnými šaty. Všechny tyto kusy oděvů fungovaly na stejném principu vhodného kombinování. V chladných dnech se sukně doplňovaly o jemné kamaše.⁵⁵

Obr. 17 Oděvy pro dívky z roku 1950

V roce 1953 uspořádalo Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze Výstavu vnitřního zařízení pracoviště a obydlí. V katalogu, který k této příležitosti vznikl, uvádí dlouhé kalhoty jako vhodný oděv nejen pro chlapce, ale i pro dívky.⁵⁶ Ukázaly se jako velmi praktické, hlavně v období zimy, kdy si pod ně dívky oblékaly punčocháče a navrch teplé kamaše.⁵⁷

Signifikantní částí oděvu pro chlapce byly již dlouho krátké kalhoty. O tomto dlouholetém trendu se dočteme i ve Sbírce zákonů a nařízení státu Československého. „Rovněž je shoda v tom, že krátké kalhoty se pokládají za dětské, dlouhé kalhoty a vesty za mužské (...). Sportovní kalhoty s poloviční šířkou v pase 36–40 cm a délkou v rozkroku 50 cm pokládají se za kalhoty chlapecké, sportovní kalhoty s větší šířkou pasu a délkou v rozkroku za kalhoty mužské.“⁵⁸ Od druhé poloviny 20. století se tyto stereotypy začaly pomalu vytrácet. Například již v novinách Slovo národa z roku 1946 byly nabízeny stříhy na sportovní chlapecké dlouhé kalhoty.⁵⁹

Za nejvhodnější oděv pro malé chlapce byly považovány kalhotky na šle, pod které se oblékala košile. Další velmi oblíbenou variantou byly kalhotky, které se ke košili připínaly rovnou v pase na

⁵⁵ HAUSNER, Milan. *Budeme mít školáka*, s. 114.

⁵⁶ PETROV, Michal. *Retro ČS 2*, s. 40.

⁵⁷ HAUSNER, Milan. *Budeme mít školáka*, s. 114.

⁵⁸ *Sbírka zákonů a nařízení státu československého*. Dostupné z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:cf92f770-78e5-11e9-bac6-5ef3fc9bb22f>, s. 1251.

⁵⁹ *Slovo národa*, s. 6.

knoflíky. Na léto se tyto kalhotky zhotovovaly z tmavého plátna a košile z tenkých pláten, batistu nebo hedvábí. Pro zimní dny se kalhotky daly uplést nebo se ušily z vlněných látek, košile bývala zpravidla z flanelu.⁶⁰

Posílat chlapce do školních lavic v obleku nebylo obvyklé. Oblíbenou školní módou chlapců se staly nejrůznější vesty a pod ně oblečené košile či trička. Vesty nahrazující saka se zapínaly na různé způsoby, od klasických tří knoflíků až po přetahování přes hlavu. Více se podobající saku byly, tehdy také oblíbené, krátké kabátky do pasu, takzvané lemberčky. Díky velkým nakládaným kapsám byly pro děti opravdu praktickým kusem oděvu. Vesty se šily nebo pletly. Za módní se považovalo i sjednotit materiál vesty a kalhot. Lamberčky byly vhodné pro jarní a letní období. Zhotovovaly se z pracích sametů, šust'ákovin, koženek i bavlněných keprů.⁶¹

Obr. 18 Oděvy pro chlapce z roku 1950

2.2.1 Svrchní oděvy

Pláště a kabáty pro děti předškolního věku se od sebe tvarově příliš nelišily. Pasová linie se u nich takřka nevyznačovala. Hlavní důraz se kladl na volnost, ne však přílišnou objemnost, lehkost a zároveň dostatečnou hřejivost. Dívčí pláště se doporučovaly zhotovovat v mírně rozšířené linii na rozdíl od rovných chlapeckých pláštů. Pro děti předškolního věku se však za

⁶⁰ VONDRÁKOVÁ-TICHÁ, M. *Šijeme přešíváme zašíváme*, s. 74–75.

⁶¹ HAUSNER, Milan. *Budeme mít školáka*, s. 114.

nejpraktičtější typ svrchního oděvu považovaly kombinézy. Dobře kryly dětské tělo před chladem a umožňovaly mu jakýkoli pohyb. Zhotovovaly se z nepromokavých materiálů, zpravidla z bavlnářských tkanin s vodoodpudivou úpravou a vkládala se do nich tepelná vložka.

Svrchní oděvy pro děti mladšího školního věku se od oděvů pro předškolní věk moc neodlišovaly. Pláště se doporučovaly zhotovovat delší a s kapucí.

Stavba těla dítěte staršího školního věku se znatelně mění. Protahují se končetiny, ale především dochází k naznačení pasové linie.⁶² Dívčí kabáty se zhotovovaly obvykle dvěma způsoby. První byl podle střihu volného. Tento typ byl výhodný, jelikož z něj dítě jen tak nevyrostlo. Druhým typem byl střih polopřiléhavý, teplejší, tedy vhodnější na zimu. Přední díly mohly být otevřené díky pánské fazóně nebo šálovému límci, ale také uzavřeny ke krku kulatým či špičatým límcem.⁶³ Pláště a kabáty pro chlapce byly střihově prosté, probrané v pase. Vyhotovaly se na nich detaily přebrané z pánského šatníku, například kapsy s patkami, dragouny či ležaté límce. Kabáty pro zimní období bývaly opatřeny odepínací tepelnou vložkou.

Čím dál větší oblibu si získávaly sportovní bundy. Vyznačovaly se stále se rozšiřujícím množstvím druhů. Od volných s kapucemi přes zapínané na dlouhá zdrhovadla po manžetami uzavřené rukávy. Sportovní bundy byly vhodné na jakékoli roční období.⁶⁴

---

⁶² DELL, Roza Andrejevna, Rallema Fedorovna AFANAS'JEVA a Zoja S. ČUBAROVA. *Hygiena odívání*, s. 53.

⁶³ VONDRÁKOVÁ-TICHÁ, M. *Šijeme přešíváme zašíváme*, s. 73.

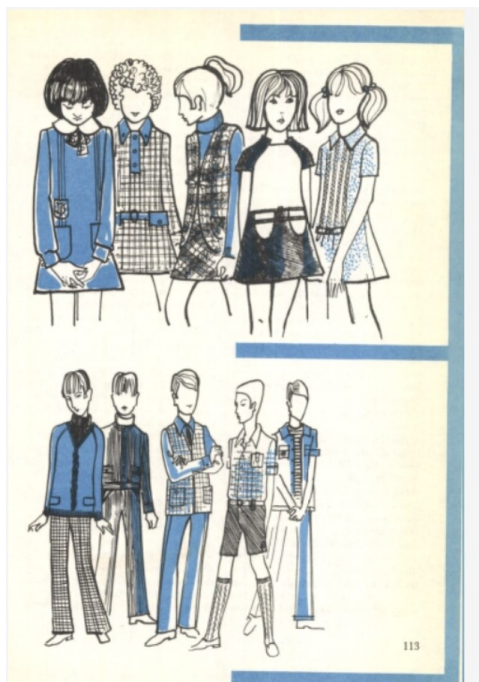
⁶⁴ DELL, Roza Andrejevna, Rallema Fedorovna AFANAS'JEVA a Zoja S. ČUBAROVA. *Hygiena odívání*, s. 53.

Obr. 19 Návrhy kolekce podzim–zima 1987 od ÚBOK

Kompletní seznam jednotlivých kusů oděvů pro děti školního věku z roku 1971 vypadal následovně. Základ dívčího šatníku se skládal ze svrchního pláště, sportovní bundy, pletené vesty, dlouhých a krátkých kalhot, šatů nebo šatového kostýmku, šatové sukně a sukně. Tento základ se doplňoval o svetry, trička a halenky. Pro zimní dny děvčata ještě upotřebila již zmíněné kamaše. Základ chlapeckého šatníku se v celku nelišil od dívčího. Vyjma šatů a sukní chlapci oblékali svrchní plášť, sportovní bundy, různé druhy vest, dlouhé a krátké kalhoty, šponovky do chladného počasí a oblek pro slavnostní příležitosti. Opět se tento základ chlapeckého šatníku doplňoval o trička, košile a svetry.⁶⁵

⁶⁵ HAUSNER, Milan. *Budeme mít školáka*, s. 112.

Obr. 20 Oděvy do školy pro dívky a chlapce z roku 1971

2.3 Oděvy na volnočasové aktivity

Situace kolem volnočasových aktivit se formovala dávno před nástupem komunistické strany. Ještě za války, v roce 1939, rok po mnichovské dohodě, vzniklo sdružení „Rok radosti ze života“, které si kladlo za cíl získat široké množství obyvatelstva. Pořádalo masové rekreace pro děti, dělnické mládeže i studenty. V zimě zájezdy na hory s cílem naučit všechny české děti lyžovat, v létě pobyty v přírodě a účelem naučit je plavat. Toto sdružení se dá považovat za předchůdce komunistické propagandy padesátých let.⁶⁶ Její nedílnou součástí byl již dlouholetý tělovýchovný spolek Sokol. Už od jeho založení, 16. února 1862, v Sokole nešlo jen o tělovýchovu. Stoupenci Sokola se aktivně zapojovali do bojů a odbojů v obou světových válkách. Mají tak nemalou zásluhu na vzniku samostatného Československého státu. Po únorovém převratu roku 1948 se Sokol rychle dostal pod vliv komunistické strany, která v něm spatřovala ideální prostor pro motivaci mládeže jak ke sportu, tak k manifestacím o budování nové socialistické vlasti.⁶⁷ Jedno ze sokolských hesel zní: „*V mysli vlast, v srdci smělost, v pažích sílu.*“⁶⁸

V návaznosti na sokolské slety byla roku 1955 v Praze na Strahovském stadionu uspořádána první spartakiáda. Masová sportovní akce stvořená jako režimní politický rituál, která neměla svým

⁶⁶ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970*, s. 15.

⁶⁷ Historie Sokola. Dostupné z: <https://www.sokol.eu/historie-sokola-pamatky>.

⁶⁸ REITMAYER, Ladislav. *Přehled vývoje tělesné výchovy na území ČSSR*.

rozsahem ve světě obdoby. Konaly se s rozestupem pěti let až do roku 1985.⁶⁹ Nácvičů na spartakiády se účastnilo celé Československo. Cvičenci od 7 do 55 let byli rozděleni do několika kategorií. Jednotlivé skupiny předváděly na Strahovském stadionu rozličné pestré, často i fyzicky náročné, sestavy. Ty v masovém provedení na strahovském stadionu vytvářely zajímavé obrazce. Choreografie sestav byla tvořena na skladby zpravidla vytvořené pro daný ročník spartakiády. Skupiny se od sebe také odlišovaly speciálně navrženými cvičebními úbory, opět jen pro daný ročník spartakiády.⁷⁰ Návrhy dressů měli na starost pracovníci textilní tvorby ve spolupráci se zástupci tělovýchovných úseků. Po materiálové stránce se zpravidla zhotovovaly z materiálů s příměsí silonu.⁷¹

Obr. 21 Děti připravující se na spartakiádu v roce 1958

⁶⁹ HLAVÁČKOVÁ HOLÁ, Martina. Před 65 lety začala první celostátní spartakiáda. Sportovní slavnost měla předvést jednotu lidu.

⁷⁰ Spartakiády byly nejmasovější akcí režimu, poslední "proslavil" sériový vrah Zdroj: <https://www.denik.cz/listopad-89-zivotni-styl/spartakiady-seriovy-vrah-jiri-straka-praha-strahov-socialismus-vsesokolsky-slet.html>. Dostupné z: <https://www.denik.cz/listopad-89-zivotni-styl/spartakiady-seriovy-vrah-jiri-straka-praha-strahov-socialismus-vsesokolsky-slet.html>.

⁷¹ Co se nosilo. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10116288585-archiv-ct24/213411058210042/cast/298897/>.

Obr. 22 Spartakiáda 1980

Další neoddělitelnou součástí komunistického režimu byli pionýři. „*Pionýrské tábory ROH jsou místem radostného kulturního i sportovního prázdninového života našich dětí. Budují je odborové orgány pro děti ve věku od 7 do 14 let.*“⁷² Seznam na pionýrský tábor obsahoval položky jako pláštěnka, sportovní obuv, holínky, tepláky, napočítaný počet triček, trenýrek, kapesníků a párů ponožek. Kromě oblečení zahrnoval i dopisní papír a poštovní známky.⁷³ Mimo tento stručný výčet položek byl hlavní součástí pionýrské výbavy rudý šátek. Pionýrský šátek symbolizoval část rudého revolučního praporu proletariátu. Byl čestným označením příslušnosti k pionýrskému oddílu.⁷⁴

⁷² FRISCHEROVÁ, Edita. *Pionýrské tábory ROH*, s. 6.

⁷³ PETROV, Michal. *Retro ČS 3*, s. 56.

⁷⁴ FRISCHEROVÁ, Edita. *Pionýrské tábory ROH*, s. 37.

Obr. 23 Titulní strana časopisu Vedoucí pionýrů

Komunistická strana Československa tak nepodcenila ani sílu volného času. Neostýchala se své občany regulovat i v čase určeném pro jejich relaxaci. „*Naše společenské zařízení umožňuje vycházet tomuto přání všestranně vstříc. Děti posíláme do pionýrských táborů, kde se zotaví, odpočinou si, naučí se žít v kolektivu, získají mnoho nových poznatků a zážitků, zatímco rodiče si oddechnou od celoročních starostí o děti. Zároveň však umožňujeme, aby rodiny strávily společnou dovolenou v závodních zotavovnách.*“⁷⁵ Z rodinných dovolených strávených na závodních zotavovnách vznikaly jedinečné příležitosti, jak monitorovat stav výchovy v jednotlivých rodinách. Ukázkové případy se pak uveřejňovaly v závodním tisku k popularizaci a vštěpování správné výchovy. Naopak rekreující se rodiny, které se odmítaly podřizovat zájmům kolektivu, bylo nutno kritizovat.

Za špatného počasí se doporučovalo pořádat (jak pro dospělé, tak pro děti) besedy se zajímavými obyvateli z okolí střediska. Mimo to byla ozdravovna povinna disponovat vybavením k zabavení mládeže všeho věku. Od hraček pro nejmenší po dobrodružné knihy pro náctileté. Výchova dětí během rekreace nebyla věcí individuální, nýbrž záležitostí celé společnosti.⁷⁶

⁷⁵ VEVERKOVÁ, Hana. *Závodní rekreace ROH*, s. 20.

⁷⁶ VEVERKOVÁ, Hana. *Závodní rekreace ROH*, s. 21.

3 DĚTSKÝ ODĚV 21. STOLETÍ

*„Byl rodič a měl děcko,
to bylo jeho všecko,
spolu žili, vodu pili,
jedli chléb a koláče.“⁷⁷*

Odpradávná rodiče své děti směřují a ukotvují je v jejich jedinečnosti a originalitě. Díky podpoře dospělých tak dítě postupně rozvíjí svou jedinečnou osobnost. Toto poznávání vlastní identity se v průběhu let stále obohacuje a tvoří nezbytný základ pro to, aby dítě dokázalo jít vlastní cestou.⁷⁸ Ruku v ruce s rodičovskou snahou vychovat silného individuálního jedince jde sama individualita dítěte. V posledních letech stále stoupá vliv dětí na rozhodování rodičů.⁷⁹ Dítě má svou aktivní argumentací ohledně vkusu a přání stále silnější vliv na spotřebu rodiny. Ovšem stále se rozšiřující řady produktů pro kojence a batolata ovládají přímo dotčené rodiče. Bezprostřední závislost kojenců a batolat na rodičích z nich činí ideální prostředek k vizualizaci hodnot a postavení rodiny. V momentě, kdy žena odhalí pozitivní těhotenský test, začíná plánovat budoucnost svého dítěte. „Správně“ oblečené dítě ukazuje svému okolí, jak je o něj dobře postaráno a do jaké společenské vrstvy jeho rodiče náleží. Oděv je viditelný signál. Proto také trh s dětským oblečením zaznamenal ve druhé polovině 20. století značný nárůst. Potenciál v symbolice dětského oděvu nezůstal skrytý ani před velkými módními domy, a tak vznikly například Ralph Lauren Babies, Dior Babies nebo Burberry Babies. Ani konfekce nezůstala pozadu a přišla na trh s kolekcemi pro nejmenší (například Zara Babies nebo H&M Babies). Dítě v drahém značkovém oblečení nepředstavuje jen projev matčina zájmu o drahou módu, ale správný styl signalizuje snahu rodičů podporovat budoucí rozvoj individuality a vkusu jejich dítěte.⁸⁰

⁷⁷ SVĚŘÁK, Zdeněk. *Dělání, všechny smutky zahání*, s. 14.

⁷⁸ GUEGUEN, Catherine. *Cesta ke šťastnému dětství*, s. 226.

⁷⁹ NICHOLLS, Alexander James a Peter CULLEN. The child–parent purchase relationship: ‘pester power’, human rights and retail ethics.

⁸⁰ BRUSDAL, Ragnhild a Ivar FRØNES. The purchase of moral positions: an essay on the markets of concerned parenting.

Obr. 24 Kolekce Dior Babies spring 2023

Nakupování dětských oděvů je v dnešní době naprostou samozřejmostí. Stejně jako u dospělých je potřeba vybírat oděvy z konfekčních velikostí. Tabulka velikostí pro novorozence a batolata se neřídí pouze věkem, ale především velikostí dítěte, respektive jeho délkou. Hodnoty jsou zde uvedeny od velikosti 48 (menší novorozeně veliké kolem 45 cm), po velikost 98 (2–3leté dítě veliké 93–98 cm). Takto číslovaná tabulka končí velikostí 164 určenou pro 13–14leté.⁸¹

Výbava pro novorozeně se v současnosti ideálně skládá z body s dlouhým i krátkým rukávem, overalu nebo dupáček, rozepínacího bavlněného kabátku, látkových botiček, bavlněné čepičky a rukaviček a nakonec ponožek. Pro zimní období je ještě vhodné pořídit zimní kombinézu, botičky a rukavičky, v letních dnech dítě využije klobouček proti sluníčku.⁸²

3.1 Standardy kvality materiálů

Žijeme v době blahobytu. Namísto nedostatku nás obklopuje nadměrný přebytek. Přes veškerá očekávání pandemie COVID-19 spotřebu oblečení zvýšila, zejména v kategorii těhotenských a dětských oděvů.⁸³ Rychle rostoucí poptávka tak podporuje nové inovace ve výzkumu dětského oděvu. To je velmi vítaný jev, jelikož kvalita oblečení může ovlivnit fyzické i duševní zdraví dítěte.⁸⁴ Rodiče se snaží chránit své děti před všemi druhy znečištění. Od tkanin jejich oblečení přes zdroje potravin po péči o pokožku novorozenců. Všechny tyto položky musí splňovat určité

⁸¹ Tabulka velikostí. Dostupné z: <https://www.mimifashion.cz/tabulka-velikosti>.

⁸² BABYWEB GH, redakce. Co ve výbavičce pro miminko nesmí chybět.

⁸³ LIU, C., S. XIA a C. LANG. Clothing Consumption During the COVID-19 Pandemic: Evidence From Mining Tweets.

⁸⁴ SITI, Shukhaila Shaharuddin a Hatef Jalil MARZIE. Parents' Determinants Buying Intent on Environmentally Friendly Children's Clothing, s. 1624.

hodnoty a kvality.⁸⁵ Malajské úřady se dokonce domnívají, že výroba nekvalitního dětského oděvu by měla být v oděvním průmyslu zakázána.⁸⁶

Aby bylo zajištěno dodržování vysoké úrovně kvality materiálů i konečných výrobků, byly vytvořeny certifikáty. Certifikáty kvality zaručují kvalitní produkty, a to nejen v textilním průmyslu. Jak už bylo zmíněno, špatná kvalita oděvů může negativně ovlivnit vývoj dítěte, z toho důvodu má při výrobě ošacení pro nejmenší vedoucí úlohu právě výběr vhodného materiálu. Splňuje-li materiál certifikát GOTS (The Global Organic Textile Standard), jedná se o nejkvalitnější výběr. Označení GOTS znamená mezinárodně uznávaný certifikát, skládající se z dílčích certifikátů – Frugi GOTS certifikát, Loud+proud GOTS certifikát, Maxomorra GOTS certifikát a walkiddy GOTS certifikát. Dodržením všech těchto přísných podmínek výrobce zajišťuje 100% zdravotně nezávadný výrobek bez jakýchkoli chemikálií.⁸⁷

Obr. 25 Logo certifikátu GOTS

Dodržení všech zásad pro GOTS certifikát je velice nákladné a náročné. Dostupnější variantou na trhu s certifikáty jsou certifikáty OEKO-TEX®. Konkrétně OEKO-TEX STANDARD 100. Pokud je textilní výrobek opatřen štítkem STANDARD 100, můžete si být jisti, že každá součást tohoto výrobku, tedy každá nit, knoflík a další příslušenství, byla testována na škodlivé látky, a že je tedy výrobek neškodný pro lidské zdraví.⁸⁸ Materiály na oděvy pro děti do 3 let by tedy měly splňovat minimálně certifikát OEKO-TEX STANDARD 100.

⁸⁵ BRUSDAL, Ragnhild a Ivar FRØNES. The purchase of moral positions: an essay on the markets of concerned parenting.

⁸⁶ SITI, Shukhaila Shaharuddin a Hatef Jalil MARZIE. Parents' Determinants Buying Intent on Environmentally Friendly Children's Clothing, s. 1624.

⁸⁷ Certifikace GOTS. Dostupné z: <https://www.tamaiti.cz/certifikace-gots/>.

⁸⁸ OEKO-TEX® STANDARD 100. Dostupné z: <https://www.oeko-tex.com/en/our-standards/oeko-tex-standard-100>.

Obr. 26 logo certifikátu OEKO-TEC

3.2 Bezpečí na prvním místě

International Journal of Consumer Studies nazývá naši společnost jako společnost rizikovou. Ne z důvodu života plného rizik, ale kvůli častým reakcím na možná nebo hypotetická rizika. Debata o riziku bezpečí a nebezpečí jsou součástí našeho každodenního života. Morální rozměr rizika je zakotven v potřebě chránit a opatrovat dítě jako základní rodičovské odpovědnosti.⁸⁹

Evropský výbor pro normalizaci cen vypracoval v roce 2007 normu EN 14682:2007 týkající se šňůr a stahovacích šňůr na dětských oděvech. Reagoval tak na časté hlášení nehod zapříčiněných právě šňůrami na dětském oblečení. Volné tkanice se dětem často zasekávaly a zamotávaly do různých předmětů při jejich aktivitách (například byly přivřeny do dveří nebo se zamotaly do jízdního kola). Obsahem směrnice byly například tato doporučení: ošacení pro děti do 7 let nesmí disponovat šňůrami nebo stahovacími šňůrami v oblasti krku a kapuce, oděvy pro děti ve věku 7–14 let nesmí mít šňůry nebo stahovací šňůry v místě okolo krku nebo kapuce delší než 75 mm nebo volné konce, dokonce nesmí být elastické. Poslední doporučení zní: nešijte svépomocí oděvy, které tuto normu nesplňují. „*Pokud prodávané oděvy odpovídají této normě, má se za to, že dětské ošacení je bezpečné.*“⁹⁰

Ochranný oděv pro děti je potřeba zhotovovat z opravdu funkčního a kvalitního materiálu. Mezi ty nejvyužívanější se řadí softshell. Funkční materiál skládající se minimálně ze tří vrstev. Svrchní vrstva musí zajišťovat ochranu proti dešti a větru při zachování odolnosti povrchu proti oděru. Také je nositelem designového zpracování. Střední vrstva je membránová. Zajišťuje správnou oboustrannou funkci materiálu. Poslední podšívková vrstva slouží k ochraně membrány a zpříjemnění materiálu pro nositele. Podšívkové materiály se liší podle ročního období.⁹¹

Se softshellovým materiálem pracuje česká oděvní značka Unuo. Pro svoji spolehlivost se značka stala velice oblíbenou mezi českými rodiči. „*Unuo dětské designové oblečení je vyrobeno z vysoce*

⁸⁹ BRUSDAL, Ragnhild a Ivar FRØNES. The purchase of moral positions: an essay on the markets of concerned parenting.

⁹⁰ BABYWEB, redakce. Šňůry na dětské oblečení nepatří.

⁹¹ TESINOVA, P, P. STEKLOVA a T. DUCHACOVA. Classification of soft-shell materials for leisure outdoor jackets by clo defined from thermal properties testing.

kvalitních funkčních materiálů, které prošly nej přísnějšími atesty pro děti mladší 3 let. V nabídce e Unuo můžete najít nejen dětské softshellové kalhoty a softshellové bundy, ale také bambusová trika, merino termoprádlo a UV oblečení.“⁹² Na svém e-shopu také nabízí sady reflexních nažehlovaček v, pro děti atraktivním, designovém provedení. Tím přispívají k povědomí o zvýšení bezpečnosti dětí při účasti silničního provozu.

Obr. 27 Softsheellová souprava značky Unuo

3.3 Zdroje inspirací

Již v roce 1971 vydávají Věra Mišurcová a Dagmar Čapková publikaci s názvem *O estetické výchově nejmenších*, ve které věnují celou jednu kapitolu problematice působení masových médií na dítě. Kapitola nese název *Televize a estetická výchova nejmenších* a autorky v ní naráží na zásadní problém, a to na nedostatek průkazných důkazů jak o její škodlivosti, tak o pozitivěch. Jsou tedy nuceny pracovat pouze s hypotetickými úvahami.⁹³ Dnes již víme, že masová média mají opravdu silný vliv na dětskou psychiku.⁹⁴ Děti mladší deseti let ještě nedokážou spolehlivě rozlišovat mezi televizní reklamou a skutečným světem. Jsou proto velmi zranitelné vůči nesprávné manipulaci ze strany obchodníků.⁹⁵ Roli televize a filmových hvězd v současné době přebírají internetoví influenceři. Jejich vliv široce přesahuje nejmladší generace, ale podstatná část je silně orientovaná právě na mladé matky. To zapříčiňuje ovlivnění dětské módy, když ne prostřednictvím dětí samotných, tak jejich rodičů.

⁹² Unuo [online]. Dostupné z: <https://www.unuo.cz/>.

⁹³ MIŠURCOVÁ, Věra a DAGMAR ČAPKOVÁ. *O estetické výchově nejmenších*, s. 109.

⁹⁴ KUBOVÁ, Pavla. *Vývoj dětského oděvu s aspektem na psychologii a zdravý vývoj dítěte*.

⁹⁵ NICHOLLS, Alexander James a PETR CULLEN. The child–parent purchase relationship: ‘pester power’, human rights and retail ethics.

Obr. 28 Mikina s motivem pokémona

Obr. 29 Komplet s motivem Ledového království

Avšak i tištěná periodika doposud znamenají v prostředí inspiračních zdrojů důležitou roli. Vedoucí pozici na československém trhu s magazíny pro matky si drží časopis Maminka. „*Časopis Maminka je jedničkou mezi časopisy pro těhotné ženy a maminky. Mezi jeho spolupracovníky patří renomovaní odborníci z oblasti gynekologie, porodnictví, pediatrie, psychologie a dalších oborů.*“⁹⁶ Další aktuálně vydávané časopisy s tématem dítě a matka jsou například časopis Miminko, časopis Matka a dítě nebo Máma a já.

Z periodik zaměřených čistě na vlastnoruční výrobu oděvů se nejen na českém trhu stále setkáváme s časopisem Burda. Ten i nadále vydává nová čísla plná stříhových příloh a přibližně dvakrát do roka zařadí do vydání speciál zaměřený čistě na dětskou módu. Po roce 2013 se na český trh dostal také původem finský časopis OTTOBRE design® specializující se na dětské oblečení a vzory.⁹⁷ Mezi matkami, které mají stále zájem zhotovovat oděvy svým potomkům samy, se tento časopis těší čím dál tím větší oblibě.

Jak již bylo zmíněno, čím dál větší množství mladých rodičů se rádo inspiruje u svých vrstevníků tvořících obsah na internetu. Takzvané mamablogy (nebo tatablogy) se zaměřují na lifestyle rodičovské dovolené a přináší plno autentických rad a postřehů z běžného života s dítětem. Popularita tohoto typu blogů neustále narůstá. Mezi obyčejné matky s potřebou ventilovat své pocity z mateřství, se v dnešní době řadí i mnoho celebrit. Například olympijská tenistka Andrea Sestini

⁹⁶ Maminka.cz [online]. Dostupné z: <https://www.maminka.cz/casopis-maminka>.

⁹⁷ OTTOBRE Design®.

Hlaváčková nebo moderátorka a herečka Nikol Moravcová se nebojí sdílet se světem průběh svých všedních dní na rodičovské dovolené.⁹⁸

Obr. 30 Titulní strana magazínu Burda style

Obr. 31 Titulní strana časopisu Ottobre design z roku 2022

S narůstajícím vlivem blogu se stává běžnou praxí zakládat internetové obchody nabízející obsahově související sortiment. Rozšíření odvětví elektronického obchodování rychle zvýšilo počet online nakupujících, a v reakci na to internetových maloobchodníků.⁹⁹ Nejen počet internetových obchodů, ale i módních značek zaměřujících se na výrobu dětských oděvů v posledních letech závratně stoupá. V roce 2021 vypustila svoji kolekci česká rodinná firma Loowfat KIDS. „Streetwear značka odvážných dětí a moderních rodičů, kteří se zajímají o současnou módu a kteří se snaží vychovat ze svých dětí silné, inteligentní, nezávislé a citlivé bytosti. Naše oblečení je určeno pro děti nové generace, které si budou uvědomovat, že všechno je možné, pokud opravdu chtějí vyvinout snahu. Takové děti se nebojí vyčnívat z davu a jsou samy sebou.“¹⁰⁰ Na Slovensku od roku 2014 funguje značka JUJ.¹⁰¹ Pro oblíbené punčochy s kšandami je známá slovenská značka Mile. Značka spolupracuje s ilustrátory a grafickými designéry, a tak na trh přináší nové

⁹⁸ RYBÁŘOVÁ, Alžběta. MAMA INFLUENCERKY.

⁹⁹ Developing a Research Instrument to Study the Impact of Consumer Brand Perception, Consumer Brand Relationship and Consumer Buying Behaviour on Online Apparel Shopping. Dostupné z: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-24374-6_5.

¹⁰⁰ Loowfat KIDS [online]. Dostupné z: <https://www.loowfat.com/o-nas/>.

¹⁰¹ Juuj [online]. Dostupné z: <https://www.juuj.eu/>.

atraktivní vzory.¹⁰² I další česká značka Shark in the park pracuje s hravými potisky. Svůj sortiment již rozšířila i na oděvy pro dospělé.¹⁰³ Český a slovenský trh módních značek pro děti se stále rozrůstá. Značky se snaží nejen zaujmout svým veselým designem, ale velkou část své pozornosti věnují vhodnému výběru materiálu.

Z komerčních značek se v posledních dvou letech dostala do obliby světová oděvní značka Lindex. Před 65 lety se poprvé prosadila na švédském trhu jako prodejce spodního prádla. Dnes už se zaměřuje nejen na dámský, ale i dětský šatník. Kampaň ke kolekci Mini Me, zveřejněná v roce 2015, značně zviditelnila značku právě v kontextu dětského oděvu. Kolekce Mini Me se skládá ze sladěných oděvů pro matku a její dítě.¹⁰⁴ Tento trend je v dnešní společnosti vnímán dosti rozporuplně.

Obr. 32 Kolekce Mini Me společnosti Lindex

O rok později, v roce 2016, se v Praze představil první dětský prodejní festival. Mini festival se koná dvakrát ročně, vždy na jaře a na podzim. Prezентují se zde především české a slovenské designerské značky. Zakladatelka a ředitelka Tereza Bruthansová se snaží tuzemské značky dávat do kontextu se světovým designem. Mini festival je tak zatím jedinou českou akcí zaměřenou ryze na dětský designový sortiment, kde mohou rodiče vnímat domácí design ve srovnání se světovým.¹⁰⁵

¹⁰² *Mile* [online]. Dostupné z: <https://mile.sk/sk/>.

¹⁰³ *Shark in the park* [online]. Dostupné z: <https://www.sharkinthepark.cz/>.

¹⁰⁴ *Lindex* [online]. Dostupné z: <https://about.lindex.com/cz/>.

¹⁰⁵ *Festival mini* [online]. Dostupné z: <http://festivalmini.cz/>.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

Zvolená oranžová barva měla představovat právě Československo v letech 1948–1989. Koláž zatím nepracuje s tvaroslovím oděvů, zaměřuji se především na pocity a atmosféru. V tomto směru se snažila nastínit absurditu tehdejší doby na příkladu dětského projevu.

Obr. 2 Moodboard 2

Třetí koláž k navození nálady kolekce vznikla již po dosažení ucelených myšlenek o její výsledné podobě. Odpoutává se od konkrétních dat v naší historii a zobrazuje všeobecně pocit pohodlí a bezpečí domova v rozporu se světem tam venku, s realitou obývanou dospělými lidmi. Také se vyvaruje nastavování barevnice, pouze poukazuje na práci s prázdnou plochou. Ta se nakonec objevuje ve finálním potisku a stává se jedním z nosných prvků kolekce stejně jako jednoduchá hesla napsaná dětskou rukou.

Obr. 3 Moodboard 3

4.2 Dezén, barvy, materiál

Ještě před vytvořením prvního moodboardu bylo zcela jasné, jakým způsobem dojde k získání motivů pro tvorbu dezénu. Motivy potisku jsou seskládány z dětských kreseb, maleb a textů. Pro zachování autentičnosti se jedná o digitalizované obrázky vytvořené dětskou rukou.

Prvotní návrhy pracovaly s využitím barevnice pro sezónu podzim/zima 2024 vytvořenou *Première Vision*. Stejně tak využívaly inspiraci v jimi dekodovaných motivech designů. Pro tuto sezónu se mělo jednat, mimo jiné, o květinové vzory.¹⁰⁶ Na základě těchto informací bylo pomocí sociálních sítí nashromážděno přes dvě desítky fotografií dětských kreseb květin. Obrázky se poté vektorizovaly v programu Adobe Ilustrátor.

Přístupů, jak dosáhnout reportu, bylo využito mnoho. Tím pádem vzniklo i mnoho verzí potisku. Žádná z nich ale nevyvolávala očekávaný účinek. Změna barevnosti, velikosti ani různé uspořádání raportů nedopomohly k nostalgické vizuální stránce. Jeden z konkrétních důvodů, proč bylo tak obtížné dosáhnout uspokojivého výsledku, byl nedostatek různorodosti v motivech i barevnosti vzoru.

Bylo tedy zapotřebí zvolit zcela odlišnou cestu. Začít novým hledáním výchozích bodů a znovu si připomenout hlavní myšlenky a principy, které mají výslednou kolekci rezonovat. Jakmile byly tyto myšlenky utříděny, bylo zapotřebí vektorizovat další dětské kresby, tentokrát získané z vlastního archivu. Od myšlenky celoplošného raportu se upustilo a návrhy náhle pracovaly s více či méně lokálním tiskem.

Na povrch také vyplula otázka, jaký font bude nejvhodnější. I v tomto případě vzniklo několik zkušebních verzí, z nichž byl vybrán text vytvořený stejnou cestou jako digitalizované obrázky. Bylo osloveno dítě navštěvující druhý ročník prvního stupně základní školy. Rukopis začínajícího pisatele má svůj půvab, jediný problém tkví v jeho schopnostech psát pouze omezený výběr písmen. Většina textů použitých v kolekci je z toho důvodu složena pouze z devíti písmen. Oslovené dítě dostalo seznam konkrétních slovních spojení a krátkých vět opsaných ze slabikáře. Po převzetí rukopisu se ukázalo, že dítě seznam doplnilo o vlastní slova. I ta se na pár místech v kolekci objevují.

Výhodou při tvorbě podkladů pro tisk byl zvolený počet materiálů. Už prvotní myšlenky o kolekci pracovaly s oděvy z jednoho materiálu, a to konkrétně z bavlněné pleteniny. Otázky se týkaly pouze gramáže. Všechny modely tedy vznikly z jednoho potištěného materiálu pouze s přidáním drobné přípravy a nápletů. Jednu z hlavních funkčních úloh zastávají u mnoha oděvů v kolekci kovové

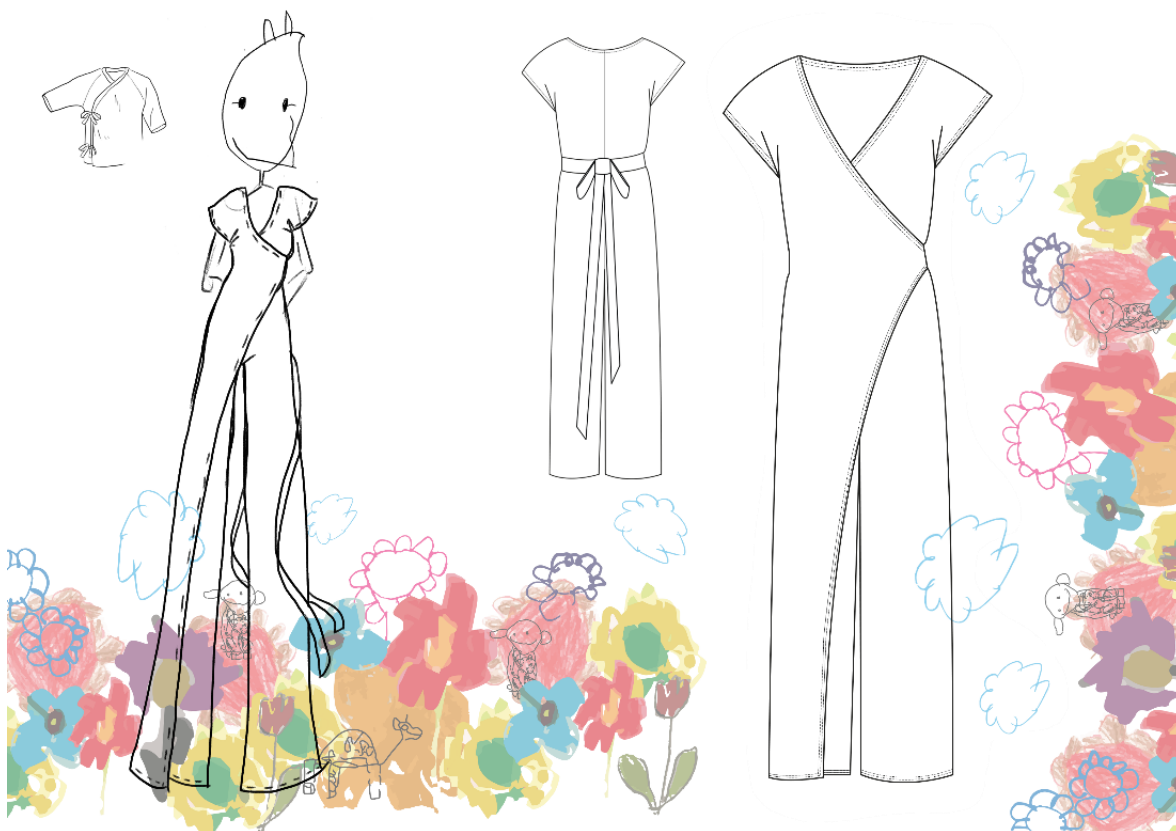
---

¹⁰⁶ Season report.

druky. Dalším funkčním prvkem jsou provazy. Červené bavlněné provazy zastávají i funkci symbolickou. Nejen barvou, ale i druhem uzlu odkazují na tradiční pionýrské šátky.

4.3 Technické parametry jednotlivých modelů

Model číslo jedna stříhově vychází z nového typu dětské košilky (viz podkapitola 2.1 Kojenecký a batolecí oděv). Jedná se o zavínovací overal s dlouhými nohavicemi. Prodlouženou náramenicí vzniká krátký rukáv. V pravém bočním švu je umístěna švová kapsa. Levý přední díl je v pravém bočním švu přichycen napevno. Do levého bočního švu je na úrovni pasové linie všitý pěticentimetrový pásek ze stejného materiálu. Pravý přední díl je otevírací částí overalu. Překlad zavínovací části je ukončen pěticentimetrovým páskem také ze stejného materiálu. Dolní, průkrčníkové, průramkové i přední kraje jsou podehnuty na dva centimetry a prošity třínitým spodem krycím stehem.

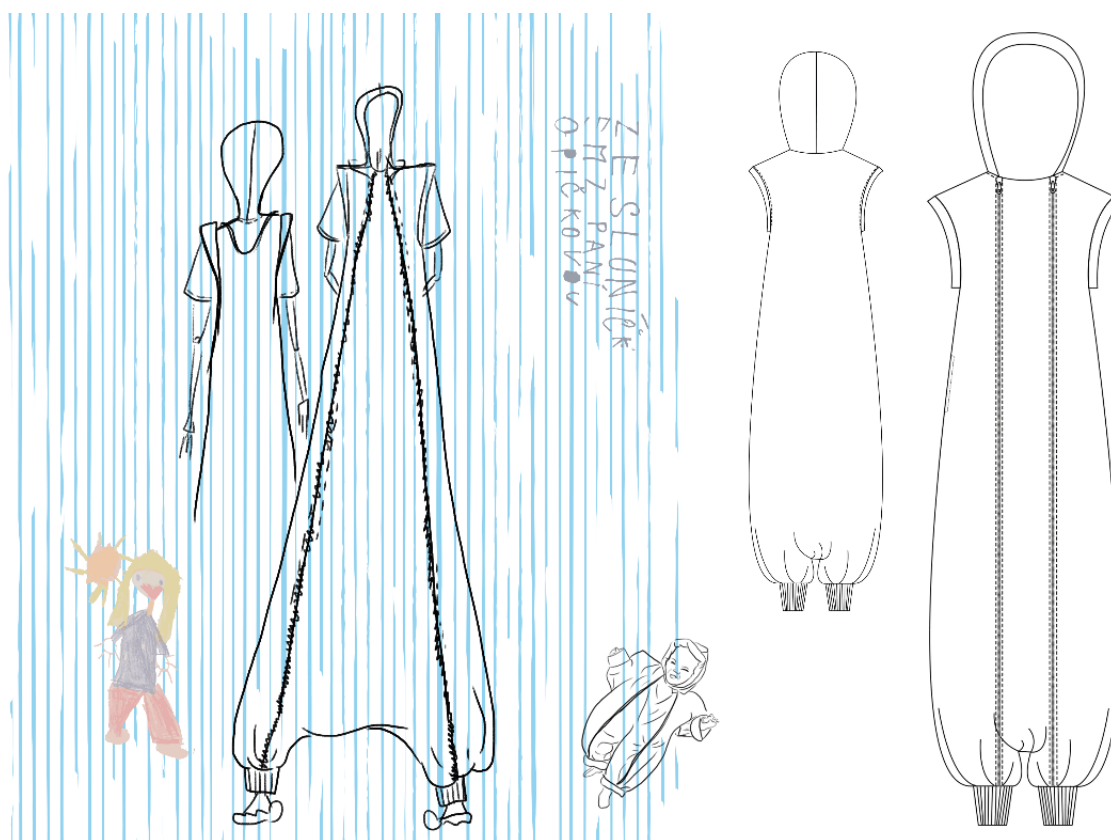

Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 1

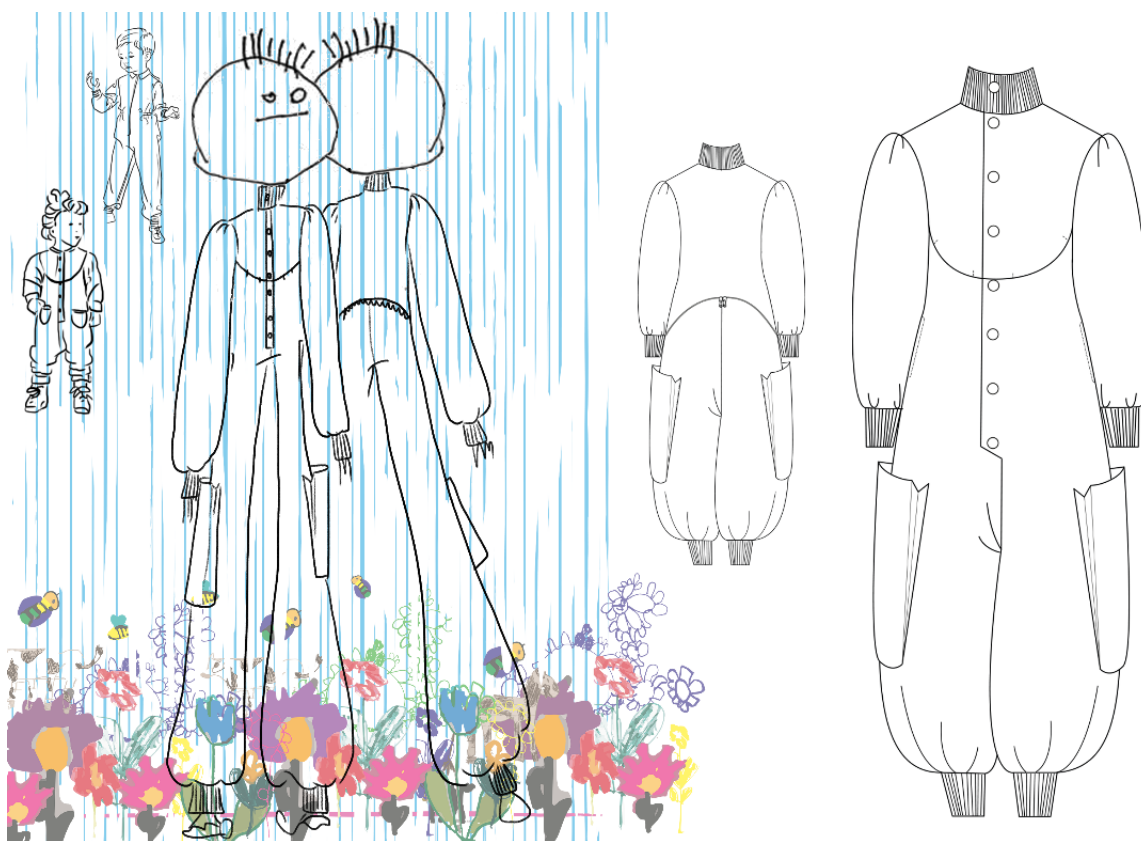
Předlohou pro model číslo dvě se stala kojenecké kombinéza. Dítě v kojeneckém věku leží převážně na zádech. Z toho důvodu jsou kombinézy pro takto malé děti ve většině případů navrhovány tak, aby matkám co nejvíce ulehčily jejich oblékání. Střihové řešení těchto kombinéz je zajímavé zejména v přesunutí hlavního zapínání ze středové linie předního dílu a razantním snížení krokových částí.

Model číslo dvě tvarově odkazuje na již zmíněné kojenecké kombinézy. Představuje dlouhý overall bez rukávů opatřený kapucí. Přední díl je rozdělen na tři části. Průkrčnicková linie střední části předního dílu je zapravena připojenou podsádkou. Dvoudílná podšíťá kapuce uzavírá zbylou část průkrčnicku. V členicích švech předního dílu jsou umístěná zdrhovadla v celé délce oděvu. Zdrhovadla vychází z průkrčnicku a míří do středu jednotlivých nohavic. V pravém bočním švu je umístěna švová kapsa. K zapravení průramků byly využity připojené lemy v šíři 3 cm. Nohavice jsou ukončeny připojenou deseticentimetrovou uzavřenou manžetou z nápletu.

Obr. 37 Skica a technický nákras modelu číslo 2

Třetím modelem v kolekci je overal s dlouhými rukávy i nohavicemi zapínaný légy s kovovými druky. Oděv je členěn v místech pasové a sedové linie a opatřen kapsami. Průkrčník je zapraven připojeným 10 cm vysokým stojáčkem z nápletu. Trupová část předního dílu je hladká. V tvarované pasové linii jsou umístěny švové kapsy, vždy 5 cm od středu. Kalhotová část předního dílu je doplněna o 3D nakládané kapsy, které sahají i do zadního dílu. Trupová část zadního dílu je hladká. Tvarovaná pasová linie zadního dílu je snižená a sahá do sedové části, kde je doplněna o zdrhovadlo. Kalhotová část zadního dílu je hladká. Levý a pravý boční šev kalhotové části je také doplněn o švové kapsy. Zapínání je řešeno pomocí légy, jejíž vrchní část je přinechaná a spodní část předšitá připojenou podsádkou. Rukávy jsou jednoduché nízkohlavicové se dvěma záhyby ve středu hlavičky rukávu. Dolní kraje kalhot a rukávů jsou začištěny připojenou deseticentimetrovou uzavřenou manžetou z nápletu.

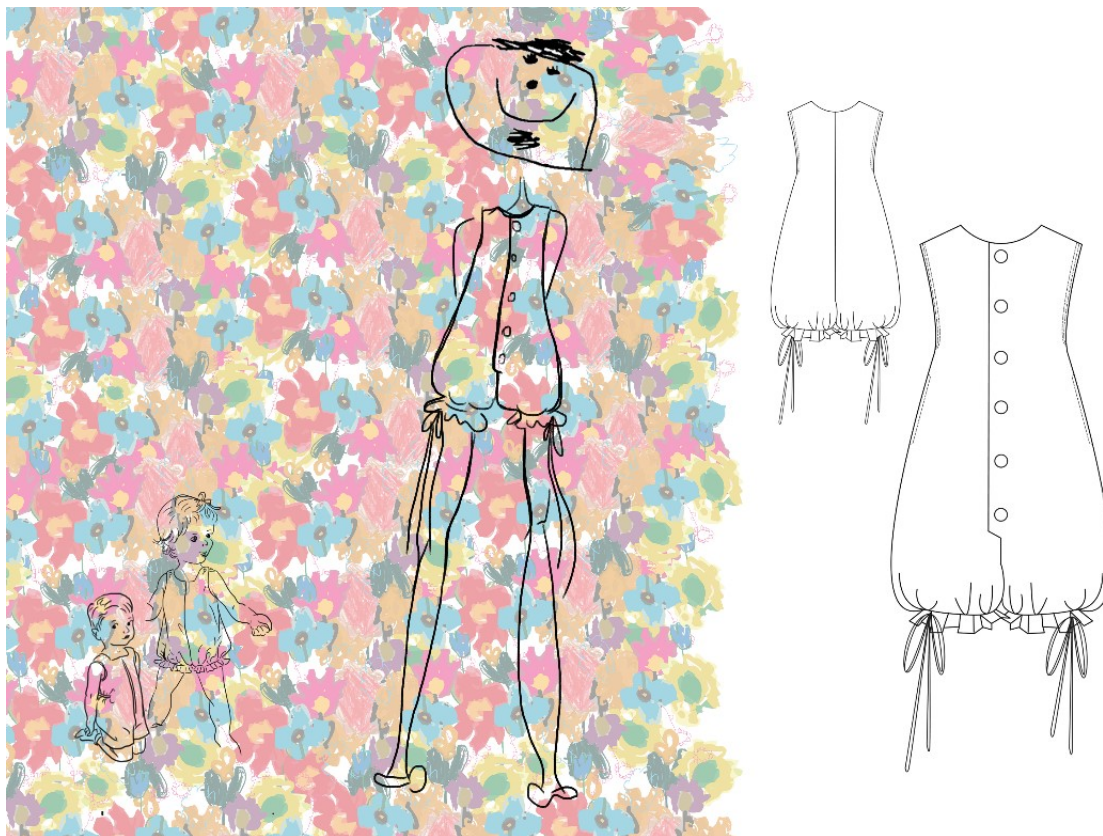
Obr. 38 Skica a technický nákres modelu číslo 3

Model číslo čtyři má svoji inspiraci v kalhotách s láclem. Jedná se o overall bez rukávů. Přední trupová část je zdvojená, čímž vzniká kapsa, ve které je skryto nastavitelné připínání ramínek. Zapínání je tvořeno kovovými druky. Ramínka jsou tvořena předšitými pruhy v šíři pěti centimetrů. Horní okraje kapsy jsou podehnuty na tři centimetry a ustáleny. Do trupové části předního i zadního dílu je všitá kalhotová část doplněná o jednosměrně složené záhyby. Přední díl kalhotové části je doplněn o 3D nakládané kapsy, které zasahují i do zadního dílu. Boční švy jsou doplněné o švové kapsy, které jsou spolu propojené, a tak tvoří jednu velkou kapsu. Dolní kraje kalhot jsou začištěny připojenou deseticentimetrovou uzavřenou manžetou z nápletu.

Obr. 39 Skica a technický nákres modelu číslo 4

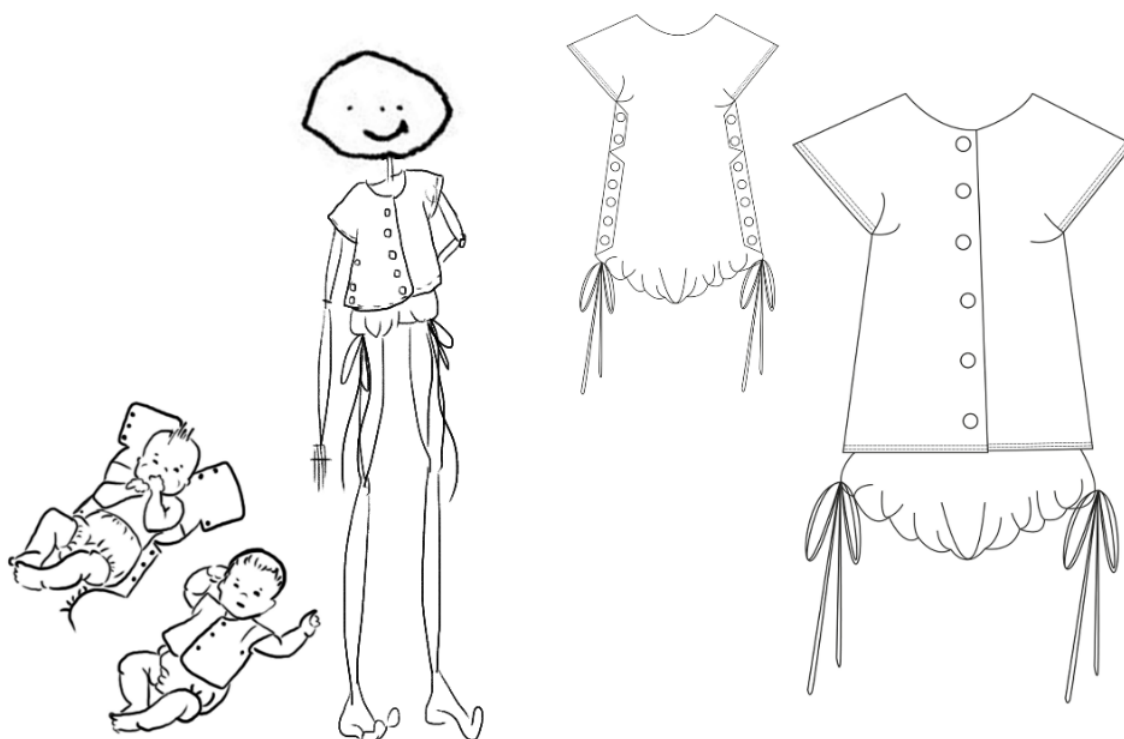
Pátý model je oděv bez rukávů s krátkými nohavicemi zapínaný v předním díle pomocí légy s kovovými druky. Průkrčník je zapraven podsádkou. Průramkové kraje jsou zapraveny podehnutím na dva centimetry a prošitím třínitým spodem krycím stehem. V bočních švech jsou umístěny švové kapsy. Zadní díl je hladký. V dolním kraji je přinechána deseticentimetrová manžeta, která vytváří podehnutí a dvojitým prošitím tunýlek. Ten je doplněn o dvě průchodky a šňůru, která reguluje šíři dolního kraje kalhot.

Obr. 40 Skica a technický nákres modelu číslo 5

Model, který čistě vychází ze stříhového řešení konkrétního dětského oděvu, je označen číslem šest. Podkladem pro vytvoření stříhu se stal náskres z dobového periodika. Tento náskres byl intuitivně zvětšen na obrys lidské postavy. Nejedná se tedy o stříh, který vznikl tak jako všechny předchozí stříhovými manipulacemi ze základní konstrukční sítě, nýbrž intuitivním překreslováním s ohledem na tělesné proporce dospělého jedince.

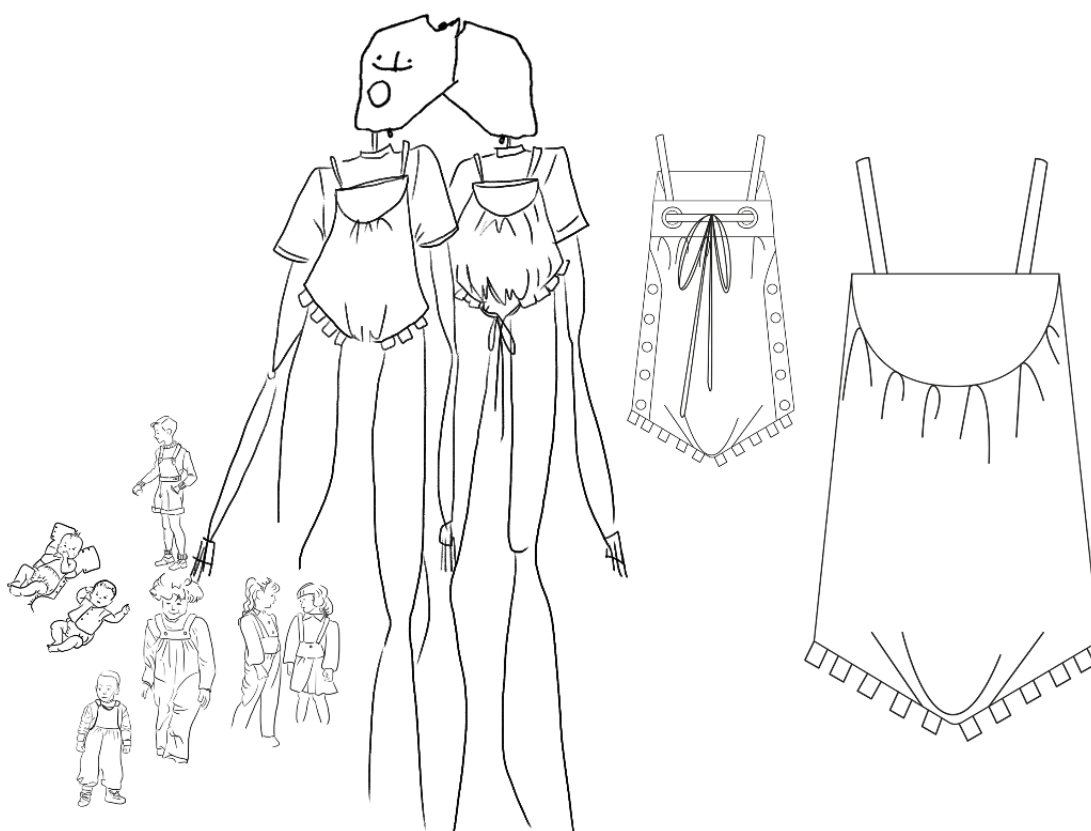
Model číslo šest lze označit jako krátký overal. Celý je tvořen z jednoho stříhově řešeného dílu tak, aby rozkroková část overalu přecházela do přední části, a tak tvořila přední sedový díl. Trupová část předního dílu je hladká. V přední střednici je zhotoveno zapínání na kovové druky. Boční švy jsou díky zapínání na kovové druky rozebíratelné. Zadní díl je hladký. Dolní kraj předního pasového dílu a průramky jsou začištěny podehnutím a prošitím třínitým spodem krycím stehem. Pasová linie předního dílu je zapravena přinechaným tunýlkem. Otvory pro nohy jsou začištěny připojeným tunýlkem. Tunýlky na oděvu slouží k regulaci šíře oděvu. Veškeré části obsahující druky a vzniklý průkrčník jsou zapraveny pomocí předšitých podsádek.

Obr. 41 Skica a technický náskres modelu číslo 6

Poslední, sedmý model v kolekci vznikl na základě inspirace výše zmíněného oděvu s lácem a předchozího modelu číslo šest. Je vytvořen také z jednoho stříhově řešeného dílu tak, aby rozkroková část overalu přecházela do přední části, a tak tvořila přední sedový díl. Tato část je všita do trupové části předního i zadního dílu a doplněná o jednosměrně složené záhyby. Přední trupová část je zdvojená, čímž vzniká kapsa, ve které jsou skryty průchodky. Další pár průchodek je umístěn na zadní trupové části. Provtčením kulaté šňůry těmito otvory vzniknou ramínka. I zde jsou boční švy díky zapínání na kovové druky rozebíratelné. Dolní kraje jsou zapraveny předšitou podsádkou, do které jsou vložena třicentimetrová očka ze stejného materiálu.

Tento oděv lze transformovat do podoby batohu. K tomuto účelu slouží právě zmíněná očka všitá do dolních krajů. Provtče-li se jimi šňůra, vznikne dno batohu.

Obr. 41 Skica a technický nákres modelu číslo 7

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

5 FOTODOKUMENTACE

Fotograf: Anna Viktorinová

Ženské modelky: Anežka Hanáčková, Hana Haničincová, Helena Jašíčková, Klára Eliášová

Mužští modelové: Jan Drbal, Karel Entner, Yauheni Bisiuk

ZÁVĚR

Cíl, který si tato práce vytyčila v úvodu, si zakládal na vytvoření prostředku k znovuobjevení dětské radosti v každém člověku. Všichni jsme byli dětmi, a tudíž je kus dětské představivosti v každém z nás.

Zpracování teoretické části bylo ze začátku zaměřeno na navození atmosféry daného období, konkrétně se jednalo o období Československa v letech 1948–1989. Po ukotvení tématu do doby následoval průzkum tehdy využívaných materiálů. Na ten navázal výčet konkrétních typů oděvů určených pro kojence až děti školou povinné.

V poslední kapitole byly tyto skutečnosti z úseku československých dějin porovnávány s aktuální realitou s důrazem na současnou dobu. Kapitola také kladla důraz na aktuálnost. Z toho důvodu byla z velké části podložena informacemi z aktuálních autentických blogů a internetových periodik.

Praktická část čerpala jak atmosféru, tak i střihové vzory z teoretických poznatků. Jejím cílem bylo vytvořit kolekci probouzející v divákovi radostné vzpomínky. Proto bylo i k procesu tvorby přistupováno s dětskou hravostí. Hlavními kritérii, kterými se kolekce řídila, byla pohodlnost a vyzářující radost.

Otázkou zůstává, zda pohled na oděv opravdu dokáže pozvednout koutky k úsměvu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BRDLÍK, Jiří. *Dítě kojenec*. 1. Praha: státní zdravotnické nakladatelství, 1953, 70 s. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:2b580943-f60c-4df9-bdfb-ae5ec6c6623f>

BURIANOVÁ, Miroslava. *Móda v ulicích protektorátu*. 1. vyd. Praha: Národní muzeum, 2013. ISBN 9788070363973.

DELL, Roza Andrejevna, Rallema Fedorovna AFANAS'JEVA a Zoja S. ČUBAROVA. *Hygiena odívání*. 1. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1984, 142 s. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:ce2c5520-1a05-11e7-96ce-005056827e51>

FRISCHEROVÁ, Edita. *Pionýrské tábory ROH: [sborník]*. 1. Praha: Práce, 1957, 98 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:8213a5ef-9b52-4e57-a4de-9f1a8302f508>

GUEGUEN, Catherine. *Cesta ke šťastnému dětství: empatická výchova ve světle nejnovějších poznatků o mozku a emocionálním vývoji dítěte*. Vyd. 1. V Praze: Rybka, 2014. ISBN 978-80-87950-03-6.

HAUSNER, Milan. *Budeme mít školáka*. 1. Praha: Práce, 1971, 142 s. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:600d59a0-aaf3-11e4-a7a2-005056827e51>

HEINE, Gundi a Jutta BARTHEL. *Móda pro nejmenší: oblečení a doplňky, které si pro své děti zhotovíte sami*. 1. Praha: Ikar, 1995, 143 s. ISBN 80-7176-229-6. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:e133da50-bd1a-11e6-b04d-005056825209>

HLAVÁČKOVÁ HOLÁ, Martina. Před 65 lety začala první celostátní spartakiáda. Sportovní slavnost měla předvést jednotu lidu. In: *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, © 1997–2022 [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/pred-65-lety-zacala-prvni-celostatni-spartakiada-sportovni-slavnost-mela-8233782>

HLAVÁČKOVÁ, Konstantina. *Móda za železnou oponou: společnost, oděvy a lidé v Československu 1948–1989*. První vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-7101-156-9.

HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. *70 "Kytky v popelnici": "Flowers in the dustbin": společnost a móda v sedmdesátých letech v Československu: society and fashion in Czechoslovakia in the seventies*. 1. Praha: UMP: Naga, 2007, 165 s. ISBN 9788071010722.

HLAVÁČKOVÁ, Konstantina, Eva UCHALOVÁ, Jiří PERNES a Jan MLČOCH. *Česká móda 1940–1970: zrcadlo doby*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2000, 125 s. ISBN 80-7033-017-1. *Juuuj* [online]. Zvolen, 2014 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.juuuj.eu/>

KALINOVÁ, Lenka. *Společenské proměny v čase socialistického experimentu: k sociálním dějinám v letech 1945–1969*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1536-5.

KOLÁŘ, Jan a Josef NAVRÁTIL. *Textilní zbožíznalství: Vlákná, technologie, tkaniny, 1. díl. Obchod textilem*. Praha: Obchod textilem, 1968. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:99340930-f5a6-11e7-afa8-5ef3fc9bb22f>

KOLEŠKOVÁ, Jaroslava. *Konstrukce střihů: základy*. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1969.

KRŮTOVÁ, Božena a Marie KÜHNOVÁ. *Odiván: Učebnice pro dívčí odb. školy a pro zeměd. odb. učiliště*. 3. Praha: SPN, 1977, 388 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:986a91b0-7d30-11e3-ae4b-001018b5eb5c>

MICHAL, Vojtěch, ed. *Dětská móda: 150 modelů dětského prádla, pyjam, županů pro celý rok a pro všechny příležitosti*. Střihová služba Naše žena. Praha: Svoboda, 1948, 2, 24 s. Praktická edice. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:9d2cd2b7-4fdb-40d6-8493-0d278fe258f1>

MIŠURCOVÁ, Věra a Dagmar ČAPKOVÉ. *O estetické výchově nejmenších*. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, 146 s. Metodické příručky. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:217b9f00-abb-11e2-ada5-005056825209>

Móda. Praha: Ústav bytové a oděvní kultury, 1988, 1988(1), 108 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:61474bb0-1402-11e4-8e0d-005056827e51>

Oblékáme batolátko od narození do dvou let.: příručka časopisu Žena a móda. Praha: Rada žen, 1950, (1), 39 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>

PETROV, Michal. *Retro ČS 2: Jak jsme si to (u)žili za reálného socialismu*. Vydání první. Brno: Jota, 2015. ISBN 978-80-7462-858-0.

PETROV, Michal. *Retro ČS 3: (povolená) dovolená*. Vydání první. Brno: Jota, 2017. ISBN 978-80-7565-187-7.

PŮLPÁN, Karel, Tomáš GRULICH a Václav BUDINSKÝ. *Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů*. 1. Praha: Public History, 1998, 328 s. ISBN isbn80-902193-2-2.

Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier ČR, 2005, 16(48). ISSN 0862-6634. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:69853d00-30a8-11ea-a14e-5ef3fc9bb22f>

REITMAYER, Ladislav. *Přehled vývoje tělesné výchovy na území ČSSR: Učebnice pro posl. oboru učitelství tělesné výchovy*. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1978, 199 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:f6618c50-3c14-11e7-8881-5ef3fc9ae867>

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1927, 1927(54). ISSN 1804-0705. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:cf92f770-78e5-11e9-bac6-5ef3fc9bb22f>

SLEPÁNEK, Josef. *Oděvní názvosloví: pomocná kniha pro učně odborných učilišť a učňovských škol a žáky středních průmyslových škol oděvních oborů*. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1967, 178 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:b6e628f0-f5f1-11e7-a97b-005056827e51>

Slovo národa: orgán československé strany národně-socialistické. Brno: Přípravný výbor československé strany národně-socialistické, 1946, 2(288).

SOUKOPOVÁ, M. Úklid v domácnosti u zaměstnané ženy. *Žena a móda*. Praha: Ústav bytové a oděvní kultury, 1951, 8(5).

SVĚRÁK, Zdeněk. *Dělání, všechny smutky zahání: [výbor z písňových textů]*. 1. Praha: Albatros, 1996. Klub mladých čtenářů (Albatros). ISBN 80-000-0476-3.

Šijeme pro celou rodinu: příručka časopisu Žena a móda č. 6. Praha: Československý svaz žen, 1950, 37 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:3875e93e-64dd-4f32-aac2-e17ead233857>

TRACHTOVÁ, Marie. *Domácí hospodářství*. 5. Praha: Šolc a Šimáček, 1927. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:0613f2e0-5a7d-11e4-a6f0-5ef3fc9ae867>

Tvar: časopis Ústředí lidové a umělecké výroby. Praha: Ústředí lidové a umělecké výroby, 1964, 15(2). Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:b1480820-4781-11e6-ad5e-5ef3fc9bb22f>

VEVERKOVÁ, Hana. *Závodní rekreace ROH*. 1. Praha: Práce, 1964, 196 s. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:d98fdd20-350a-11e9-a347-005056825209>

VONDRÁKOVÁ-TICHÁ, M. *Šijeme přešíváme zašíváme: praktická příručka pro hospodyně a domácí švadleny*. 3. Redakce týdeníku Katolická žena. Praha: Č. A. T., 1943. Zlaté knihy našeho domova.

ZOUNEK, Jiří, Michal ŠIMÁNĚ a Dana KNOTOVÁ. *Normální život v nenormální době: základní školy a jejich učitelé (nejen) v období normalizace*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-709-7.

Zprávy Studijního a zkušebního ústavu Čs. svazu žen. Praha: Studijní a zkušební ústav Čs. svazu žen, 1952, 1(3). Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:7ac57230-bb0a-11ec-889c-5ef3fc9bb22f>

Studie a odborné texty:

BRUSDAL, Ragnhild a Ivar FRØNES. The purchase of moral positions: an essay on the markets of concerned parenting. *International Journal of Consumer Studies* [online]. 2013, 37(2), 159–164 [cit. 2022-11-27]. ISSN 1470-6431. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1470-6431.2012.01094.x>

Developing a Research Instrument to Study the Impact of Consumer Brand Perception, Consumer Brand Relationship and Consumer Buying Behaviour on Online Apparel Shopping. In: *Digital and Social Media Marketing: Emerging Applications and Theoretical Development* [online]. 1. Švýcarsko: Springer Cham, 2020, s. 76-81 [cit. 2022-12-02]. ISBN 978-3-030-24374-6. Dostupné z: [doi:https://doi.org/10.1007/978-3-030-24374-6_5](https://doi.org/10.1007/978-3-030-24374-6_5)

KUBOVÁ, Pavla. *Vývoj dětského oděvu s aspektem na psychologii a zdravý vývoj dítěte*. Liberec, 2006. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Vedoucí práce Ing. Eliška Kadlecová.

LIU, C., S. XIA a C. LANG. Clothing Consumption During the COVID-19 Pandemic: Evidence From Mining Tweets. *Clothing and Textiles Research Journal* [online]. USA, 1982, 39(4) [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0887302X211014973>

NICHOLLS, Alexander James a Peter CULLEN. The child–parent purchase relationship: ‘pester power’, human rights and retail ethics. *Journal of Retailing and Consumer Services* [online]. Nizozemsko, 1994, **2**(11), 75-86 [cit. 2022-11-22]. ISSN 0969-6989. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0969698902000802>

TESINOVA, P, P STEKLOVA a T DUCHACOVA. Classification of soft-shell materials for leisure outdoor jackets by clo defined from thermal properties testing. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering* [online]. 2017, **254**(18) [cit. 2022-12-07]. ISSN 1757-8981. Dostupné z: [doi:10.1088/1757-899X/254/18/182015](https://doi.org/10.1088/1757-899X/254/18/182015)

Internetové zdroje:

BABYWEB GH, redakce. Co ve vybavičce pro miminko nesmí chybět: Bez jakých věcí se miminko v prvních týdnech života neobejde? A co ocení maminka?. In: *Babyweb.cz* [online]. Praha: Media Park s. r. o., 2009 [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.babyweb.cz/ve-vybacicce-miminko-nesmi-chybet-urcite-nekupovat>

BABYWEB, redakce. Šňůry na dětské oblečení nepatří. In: *Babyweb.cz* [online]. Praha: Media Park s. r. o., 2009 [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.babyweb.cz/snury-na-detske-obleceni-nepatri>

Certifikace GOTS. In: *Tamaiti: dětské oblečení z biobavlny* [online]. Písek, 2021 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.tamaiti.cz/certifikace-gots/>

Festival mini [online]. Praha: Tereza Bruthansová, 2016 [cit. 2022-12-07]. Dostupné z: <http://festivalmini.cz/>

Historie Sokola. In: *Sokol* [online]. Praha: La Taupe, 2023 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://www.sokol.eu/historie-sokola-pamatky>

Lindex [online]. Švédsko, 1945 [cit. 2022-12-06]. Dostupné z: <https://about.lindex.com/cz/>

Loowfat KIDS [online]. Praha, 2021 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.loowfat.com/o-nas/>

Maminka.cz [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, a. s., 2009, **13**(12) [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.maminka.cz/casopis-maminka>

Mile [online]. Bratislava, 2022 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://mile.sk/sk/>

OEKO-TEX® STANDARD 100. In: *OEKO-TEX®* [online]. Švýcarsko: OEKO-TEX Service GmbH, 2022 [cit. 2022-12-13]. Dostupné z: <https://www.oeko-tex.com/en/our-standards/oeko-tex-standard-100>

OTTOBRE Design®. Finsko: Studio Tuumat Oy, 2000, **22**(1).

RYBÁŘOVÁ, Alžběta. MAMA INFLUENCERKY: Představujeme vám šestici inspirativních maminek. *Marianne* [online]. Praha: Burda International CZ s.r.o, © 2003-2023, , 1 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.marianne.cz/zivotni-styl/mama-influencerky-prestavujeme-vam-pestici-inspirativnich-maminek>

Season report: Autumn-winter 23-24. In: *Première Vision: the art and heart of fashion*. 1. Paříž: Première Vision, 2022, 6-7, 52.

Shark in the park [online]. Praha, 2016 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.sharkinthepark.cz/>

SITI, Shukhaila Shaharuddin a Hatef Jalil MARZIE. Parents' Determinants Buying Intent on Environmentally Friendly Children's Clothing. *International Journal of Business and Society* [online]. 2021, 22(3), 123-138 [cit. 2022-11-26]. Dostupné z: doi:<https://doi.org/10.33736/ijbs.4326.2021>

Spartakiády byly nejmasovější akcí režimu, poslední "proslavil" sériový vrah Zdroj: <https://www.denik.cz/listopad-89-zivotni-styl/spartakiady-seriovy-vrah-jiri-straka-praha-strahov-socialismus-vsesokolsky-slet.html>. In: *Denik.cz* [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/>

Tabulka velikostí. In: *Mimifashion.cz* [online]. Brno, 2010 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.mimifashion.cz/tabulka-velikosti>

Unuo: dětské designové oblečení [online]. Tábor: Petra Plemlová, 2016 [cit. 2022-12-07]. Dostupné z: <https://www.unuo.cz/>

Videa:

Co se nosilo: Část: Oblečení pro Spartakiádu (1955). In: *IVysílání: Archiv ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996–2021 [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10116288585-archiv-ct24/213411058210042/cast/298897/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

cm Centimetr

KSČ Komunistická strana Československa

Obr. Obrázek

ROH Revoluční odborové hnutí

ÚBOK Ústav bytové a oděvní kultury

SEZNAM OBRÁZKŮ

<u>Obr. 1 Procházka v jeslích</u>	13
<u>Obr. 2 Odpolední klid v mateřské škole</u>	13
<u>Obr. 3 Titulní strana časopisu Naše žena a svět kolem ní z roku 1947</u>	14
<u>Obr. 4 Titulní strana časopisu Žena a móda z roku 1974</u>	15
<u>Obr. 5 Fronta před výlohami Tuzexu</u>	16
<u>Obr. 6 Titulní strana časopisu u Burda moden z roku 1969</u>	17
<u>Obr. 7 Titulní strana stříhové přílohy časopisu Žena a móda</u>	18
<u>Obr. 8 Strana ze stříhové přílohy Dětská móda z roku 1948</u>	20
<u>Obr. 9 Reklama ze stříhové přílohy Šijeme pro celou rodinu</u>	22
<u>Obr. 10 Výbava pro novorozené dítě z roku 1950</u>	23
<u>Obr. 11 Nákrasy spacích pytlů</u>	24
<u>Obr. 12 Nové typy košilek</u>	25
<u>Obr. 13 Fotografie dětí z roku 1975</u>	26
<u>Obr. 14 Zástěrky ze stříhové přílohy Dětská móda z roku 1948</u>	27
<u>Obr. 15 Oděvy navržené ÚBOK pro podzim–zima 1987</u>	28
<u>Obr. 16 Kolekce jaro–léto 1988 od ÚBOK</u>	28
<u>Obr. 17 Oděvy pro dívky z roku 1950</u>	29
<u>Obr. 18 Oděvy pro chlapce z roku 1950</u>	31
<u>Obr. 19 Návrhy kolekce podzim–zima 1987 od ÚBOK</u>	32
<u>Obr. 20 Oděvy do školy pro dívky a chlapce z roku 1971</u>	33
<u>Obr. 21 Děti cvičící na spartakiádu v roce 1958</u>	34
<u>Obr. 22 Spartakiáda 1980</u>	35
<u>Obr. 23 Titulní strana časopisu Vedoucí pionýrů</u>	36
<u>Obr. 24 Kolekce Dior Babies spring 2023</u>	38
<u>Obr. 25 Logo certifikátu GOTS</u>	39
<u>Obr. 26 logo certifikátu OEKO-TEC</u>	40
<u>Obr. 27 Softsheelová souprava značky Unuo</u>	41
<u>Obr. 28 Dětská mikina s motivem pokémona</u>	42
<u>Obr. 29 Dětský komplet s motivem Ledového království</u>	42
<u>Obr. 30 Titulní strana magazínu Burda style z roku 2022</u>	43
<u>Obr. 31 Titulní strana časopisu Ottobre design z roku 2022</u>	43
<u>Obr. 32 Kolekce Mini Me společnosti Lindex</u>	44

Vlastní zdroje a koláže:

<u>Obr. 33 Moodboard 1</u>	46
<u>Obr. 34 Moodboard 2</u>	46
<u>Obr. 35 Moodboard 3</u>	47
<u>Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 1</u>	49
<u>Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 2</u>	50
<u>Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 3</u>	51
<u>Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 4</u>	52
<u>Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 5</u>	53
<u>Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 6</u>	54
<u>Obr. 36 Skica a technický nákres modelu číslo 7</u>	55

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

- Obr. 1 Zdroj: KAŠKOVÁ, Markéta. Mimina před 30 lety. In: *Prima living* [online]. Praha: © FTV Prima spol. s r.o., 2021, 12. listopadu 2019 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: <https://living.iprima.cz/trendy/jake-bylo-vychovavat-deti-za-socialismu-nejpouzivanejsi-jmena-v-historii>
- Obr. 2 Zdroj: LORENZOVÁ, Barbara. Ve školce se spalo na lehátkách a pod dekou. In: *Lifecz: magazín pro ženy* [online]. Praha: Extra Online Media, © 2022, 18. 1. 2019 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: https://www.lifecz.cz/trendy/maminky-za-socialismu-jak-to-bylo-s-materskou-a-co-prozivaly-zeny-po-porodu_4230.html
- Obr. 3 Zdroj: *Naše žena a svět kolem ní. 2.* Praha: Svoboda, 1947.
- Obr. 4 Zdroj: *Žena+móda. 24.* Praha: Ústav bytové a oděvní kultury, 1974.
- Obr. 5 Zdroj: BERÁNEK, P. Tuzex. In: *Retro mánie* [online]. Praha: RetroMania.cz, © 2022, 2022 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: <https://retromania.cz/koktejl/119-v-cervnu-tomu-bude-30-let-kdy-se-zavrely-obchody-tuzex-socialisticke-prodejny-byly-nastrojem-pro-vysavani-valut.html>
- Obr. 6 Zdroj: *Burda: moden. 20.* Offenburg: BurdaStyle, 1969.
- Obr. 7 Zdroj: *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.: příručka časopisu Žena a móda.* Praha: Rada žen, 1950, 39 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>
- Obr. 8 Zdroj: MICHAL, Vojtěch, ed. *Dětská móda: 150 modelů dětského prádla, pyjam, županů pro celý rok a pro všechny příležitosti. 2.* Stříhová služba Naše žena. Praha: Svoboda, 1948, 24 s. praktická edice. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:9d2cd2b7-4fdb-40d6-8493-0d278fe258f1>
- Obr. 9 Zdroj: *Šijeme pro celou rodinu: příručka časopisu Žena a móda č. 6.* Praha: Československý svaz žen, 1950, 37 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:3875e93e-64dd-4f32-aac2-e17ead233857>
- Obr. 10 Zdroj: *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.: příručka časopisu Žena a móda.* Praha: Rada žen, 1950, 39 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>
- Obr. 11 Zdroj: *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.: příručka časopisu Žena a móda.* Praha: Rada žen, 1950, 39 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>
- Obr. 12 Zdroj: *Oblékáme batolátko od narození do dvou let.: příručka časopisu Žena a móda.* Praha: Rada žen, 1950, 39 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e38d16bc-7f3e-4ce4-89b5-a14a8040ad0a>
- Obr. 13 Zdroj: BAHENSKÝ, Antonín. Československá spartakiáda 1980. In: ŠUPICH, Zvonimír a Július CHVALNÝ. *Československá spartakiáda 1980* [online]. Praha: Olympia,

- 1981, 1981 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:cc368d80-112b-11e3-9439-005056825209>
- Obr. 14 Zdroj: MICHAL, Vojtěch, ed. *Dětská móda: 150 modelů dětského prádla, pyjam, županů pro celý rok a pro všechny příležitosti*. 2. Stříhová služba Naše žena. Praha: Svoboda, 1948, 24 s. praktická edice. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:9d2cd2b7-4fdb-40d6-8493-0d278fe258f1>
- Obr. 15 Zdroj: *Móda*. 1988. Praha: Ústav bytové a oděvní kultury, 11.1988n. 1., 108 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:61474bb0-1402-11e4-8e0d-005056827e51>
- Obr. 16 Zdroj: *Móda*. 1989. Praha: Ústav bytové a oděvní kultury, 11.1988n. 1., 108 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:61474bb0-1402-11e4-8e0d-005056827e51>
- Obr. 17 Zdroj: *Šijeme pro celou rodinu: příručka časopisu Žena a móda č.6*. Praha: Československý svaz žen, 1950, 37 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:3875e93e-64dd-4f32-aac2-e17ead233857>
- Obr. 18 Zdroj: *Šijeme pro celou rodinu: příručka časopisu Žena a móda č.6*. Praha: Československý svaz žen, 1950, 37 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:3875e93e-64dd-4f32-aac2-e17ead233857>
- Obr. 19 Zdroj: *Móda*. 1988. Praha: Ústav bytové a oděvní kultury, 11.1988n. 1., 108 s. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:61474bb0-1402-11e4-8e0d-005056827e51>
- Obr. 20 Zdroj: HAUSNER, Milan. *Budeme mít školáka*. 1. Praha: Práce, 1971, 142 s. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:600d59a0-aaf3-11e4-a7a2-005056827e51>
- Obr. 21 Zdroj: *Stadion: obrazový týdeník*. 6. Praha: Melantrich, 1958. ISSN 0038-8920. Dostupné také z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:69b11ba0-a929-11eb-8c6c-005056827e51>
- Obr. 22 Zdroj: BAHENSKÝ, Antonín. Československá spartakiáda 1980. In: ŠUPICH, Zvonimír a Július CHVALNÝ. *Československá spartakiáda 1980* [online]. Praha: Olympia, 1981, 1981 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: <https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:cc368d80-112b-11e3-9439-005056825209>
- Obr. 23 Zdroj: *Vedoucí pionýrů*. 14. Praha: Mladá fronta, 1962.
- Obr. 24 Zdroj: Baby Dior Spring 2023 collection. In: *Dior: gift for kids* [online]. Francie: Cristian Dior, © 2022, 2022 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: https://www.dior.com/en_cz/fashion/baby/spring-2023-collection
- Obr. 25 Zdroj: *GOTS: GLOBAL ORGANIC TEXTILE STANDARD* [online]. Německo: Global Organic Textile Standard, 2021 [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://global-standard.org/>
- Obr. 26 Zdroj: Oeko-tex standard 100. In: *ECOprodukty: E-shop pro zelenou domácnost a zdravý udržitelný životní styl* [online]. Brno: DTShops, © 2011-2022 [cit. 2022-12-13].

Dostupné z: <https://www.ecoprodukty.cz/tajemstvi-slozeni-kosmetiky/certifikaty.php?show=%C3%96ko-tex-standard-100>

- Obr. 27 Zdroj: Chlapecká softshellová bunda Unuo. In: VARGOVÁ, Ludmila. *U Wolfky.cz: oblečení – hračky – doplňky* [online]. Chlum: U Wolfky.cz, © 2007-2022, 2021 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: <https://www.uwolfky.cz/chlapcka-softshellova-bunda-unuo-bez-vytepleni-petrolejova-pejsci>
- Obr. 28 Zdroj: Klobouk bucket hat Pokémon. In: *Reserved* [online]. Polsko: Reserved © 2022, © 2022, 2022 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: <https://www.reserved.com/cz/cz/klobouk-bucket-hat-pokemon-9490m-mlc>
- Obr. 29 Zdroj: Legíny s potiskem. In: *H&M* [online]. Stockholm: H&M Group., © 2022, 2022 [cit. 2022-12-21]. Dostupné z: https://www2.hm.com/cs_cz/productpage.0977436007.html
- Obr. 30 Zdroj: *Burda: style*. 19. Praha: Burda International CZ, 2022.
- Obr. 31 Zdroj: *OTTOBRE Design®* [online]. Finsko: Studio Tuumat Oy, 1987 [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.ottobredesign.com/>
- Obr. 32 Zdroj: *Lindex* [online]. Švédsko, 1945 [cit. 2022-12-06]. Dostupné z: <https://about.lindex.com/cz/>

SEZNAM PŘÍLOH

Flash disk